

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΕΛΛΑ ΣΚΟΡΔΑΡΑ - ΙΩ ΑΣΗΘΙΑΝΑΚΗ, RATIONALISTAS (ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΕΣ)

ΜΗ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ

Τόποι ηατρείας από το χθες και το σήμερα

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniaotika-nea.gr

editorial

Τα ίχνη των διαφόρων πολιτισμών και κατακτητών που έχουν περάσει από τα Χανιά ανά τους αιώνες είναι εμφανή, κυρίως εντός των τειχών της παλιάς πόλης. Και όλα αυτά που σήμερα συνιστούν ένα πολύχρωμο μωσαϊκό εικόνων που σμορφαίνουν την όψη της πόλης, κρύβουν πίσω τους ιστορίες κυριαρχίας και καταπίεσης. Χαρακτηριστικό των παραπάνω, το γεγονός ότι τα λατρευτικά μνημεία που παρουσιάζουμε στο σημερινό αφιέρωμα των “διαδρομών” συνήθως άλλαζαν χρήση ανάλογα με τον εκάστοτε κατακτητή! Το πρώτο μέρος του αφιερώματος εστιάζει στην ιστορία των μη ορθόδοξων τόπων λατρείας της παλιάς πόλης, ενώ σύντομα θα ακολουθήσει και δεύτερο, με τις ορθόδοξες εκκλησίες και τη δική τους ιστορία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - Πολιτισμός,

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

σελ. 4 - 5 ~ Τόποι λατρείας
από το χθες και το σήμερασελ. 6 ~ Συνέντευξη Στέλλα
Σκορδαρά, Ιώ Ασηθιανάκη

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Πολιτισμός

σελ. 10 ~ Συνέντευξη

με τους Ορθοδογιστές

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

ΑΠΟ ΤΟ Μ.Ι.Κ.Ρ.Ο. QUINTET

Συναυλία
κλασικής μουσικής

Ένα μουσικό ταξίδι πολιτισμού με μουσικά έργα από την Ευρώπη και την Ασία στα οποία ενσωματώνονται χαρακτηριστικές μελωδίες εμπνευσμένες από τη λαϊκή παράδοση, θα παρουσιάσει στο Χανιώτικο κοινό το m.i.k.r.o quintet κατά τη διάρκεια μιας μοναδικής συναυλίας, σήμερα Σάββατο 6 Απριλίου στις 20:30 στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Τη συναυλία διοργανώνει ο σύνδεσμος για την διάδοση των καλών τεχνών στην Κρήτη στο πλαίσιο των ετήσιων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

Το m.i.k.r.o quintet είναι ένα σύνολο μουσικής δωματίου από ξύλινα και έγχορδα μουσικά όργανα που δραστηριοποιείται στα Χανιά με βάση το Βενιζέλειο Ωδείο καθώς κάποια από τα μέλη του είναι καθηγητές του. Μέλη του συγκροτήματος είναι ο Μαρία Sarafova στο Βιολοντσέλο, Ισαβέλλα Σταυρίδου στο Βιολί, Κώστας Κανέλλος στο Κλαρινέτο, Ρηνιώ Βούζη στο Φλάουτο και Όλγα Παπαδημητρίου στο Βιολί.

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Παρατείνεται το “Ταξίδι στην ουτοπία”

Παρατείνεται έως 30 Μαΐου στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων η έκθεση του Γιάννη Στεφανάκη “Ταξίδι στην ουτοπία” λόγω της μεγάλης επισκεψιμότητας σχολείων της πόλης αλλά και της περιφέρειας του νομού Χανίων.

Στη διάρκεια της παράτασης και με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μουσείων στις 18 Μαΐου θα γίνουν ξεναγήσεις και εργαστήρια χαρακτηριστικά για ενήλικες και παιδιά από τον ίδιο τον καλλιτέχνη.

Χαράκτης και ζωγράφος, ποιητής και δάσκαλος, βίντεο-άριστος, τυπογράφος συλλεκτικών εκδόσεων και πολιτισμικών περιοδικών, ο Γιάννης Στεφανάκης, ακολουθώντας το παράδειγμα του αναγεννησιακού ανθρώπου, επιλέγει να παράγει καλλιτεχνικά με ποικίλους τρόπους έκφρασης, να εμπλέκει συνολικά στο έργο του το επίκαιρο με την Ιστορία,

την τέχνη με τη ζωή, την ουτοπία με την πραγματικότητα, τη σύγχρονη τεχνολογία με την προσωπική δημιουργία, όπως αναφέρεται μεταξύ άλλων σε σχετικό σημείωμα της επιμελήτριας της έκθεσης Πέγκυς Κουνενάκη.

ΑΠΟ ΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΧΑΝΙΩΝ

Αφιέρωμα στον ποιητή Μάνο Ελευθερίου

Η Χορωδία Χανίων θα παρουσιάσει αφιέρωμα στον ποιητή Μάνο Ελευθερίου, αύριο Κυριακή 7 Απριλίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων και ώρα 7.30 μ.μ. ερμηνεύοντας τραγούδια που έγραψαν καταξιωμένοι συνθέτες σε ποίησή του. Στην εκδήλωση θα συμμετέχει και η Ρεθεμνιώτικη χορωδία Chorus " 87. Τις χορωδίες θα συνοδεύσει Λαϊκή ορχήστρα. Τη διεύθυνση θα έχει ο Γιάννης Μεντζελόπουλος, κείμενα και παρουσίαση θα γίνει από τη φιλόλογο Βίκυ Κόλλια. Συνδιοργανωτές της εκδήλωσης είναι η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Σύνδεσμος για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στη Κρήτη. Η είσοδος για το κοινό θα είναι ελεύθερη.

ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΗΜΑ AL GOLPE

Παράσταση flamenco

Η ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ παρουσιάζει τη μουσικοχορευτική παράσταση «A TRES / Flamenco» με το σχήμα Al Golpe, στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου, αύριο Κυριακή 7

Απριλίου και ώρα 8 μ.μ., με ελεύθερη είσοδο. Χορογραφική επιμέλεια και flamenco χορός: Ιάσωνας Δαμιανός. Μουσική επιμέλεια και flamenco κιθάρα: Γιώργος Καραλής. Τραγούδι: Cristina Rodriguez de Tovar.

Θα προηγηθεί, 13.00 - 15.00, ανοικτό σεμινάριο γνωριμίας με τη μουσικοχορευτική παράδοση του Flamenco.

γιορταίζουν

6/4

Ευτύχιος,
Ευτυχία

9/4

Ιωσήφ,
Ιωσφίνα

10/4

Δημοσθένης,
Επαμεινώνδας,
Ζήνων,
Ηρακλής,
Πελοπίδας,
Περικλής,
Πίνδαρος,
Πολύβιος,
Θεμιστοκλής,
Θέμιδα, Θησέας,
Ισοκράτης,
Μάξιμος,
Ξενοφών,
Μιλτιάδης,
Ομηρος,
Φιλοποίμνη,
Τιμόθεος,
Σοφοκλής,
Φωκίων,
Σωκράτης,
12/4
Ακάκιος

διαδρομές

τεύχος 825
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας “Χανιώτικα Νέα”

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
“ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ”:
Ελευθερία Μ. Κουμλί

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Γεωργία Αδίκημνάνη,
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΣΤΕΤΕΣ: Hussein Rajafitkhar,
Γιάννης Περάκης,

Γιώργος Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπροχικό Κέντρο
“Ερμής” (Μπουνιαλιά 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniaotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900

Διαφημιστικό Τμήμα:

Εύα Κουμλί τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniaotika-nea.gr

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Προβολή ντοκιμαντέρ από το Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης

Η κινηματογραφική λέσχη *cine*Ιστορίες του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων και το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, παρουσιάζουν ταινίες από το 21ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης στον Κινηματογράφο ΑΤΤΙΚΟΝ, την Τετάρτη 10 και την Πέμπτη 11 Απριλίου στις 10 μ.μ.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

Τετάρτη 10 Απριλίου

Make the economy scream Διάρκεια 80' Σκηνοθεσία Άρης Χατζηστεφάνου Ένας Έλληνας δημοσιογράφος ταξιδεύει στη Βενεζουέλα προσπαθώντας να καταλάβει γιατί οι πολιτικοί της χώρας του ασχολούνται με το αν υπάρχει χαρτί υγείας στο Καράκας. Με συνεχείς διαδρομές από τις παραγκουπόλεις της πρωτεύουσας μέχρι τα σύνορα της Κολομβίας και πίσω στην Ευρώπη ανακαλύπτει μια διαφορετική πραγματικότητα από αυτή που περιγράφουν τα ελληνικά και τα διεθνή ΜΜΕ

Τα βαπόρια της θείας Νέλλης Διάρκεια 13'

Σκηνοθεσία Νατάσσα Ιατροπούλου Η θεία Νέλλη. Η θάλασσα. Η αγάπη της για τα καράβια. Για το ταξίδι. «Μα ό,τι και αν σπούδαζα, πάλι κάτι θα 'φτιαχνα με τ'α χέρια μου. Είναι στη φύση μου»

Σχεδιά Διάρκεια 47'

Σκηνοθεσία Λευτέρης Φυλακτός Ζουν ανάμεσά μας; Ή ζούμε ανάμεσά τους; Είναι οι κόσμοι μας τόσο μακρινοί;

Σε αυτό το επεισόδιο του «Close Up» - της εβδομαδιαίας σειράς δημιουργικών ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ - σκιαγραφείται το πορτρέτο των άστεγων συμπολιτών μας μέσα από το κοινωνικό έργο του περιοδικού δρόμου «Σχεδιά».

Πέμπτη 11 Απριλίου

Μια απλή ζωή Διάρκεια 17'

Σκηνοθεσία Μυρτώ Παπαδογεώργου - Robert Harding Pittman

Η Γιούλα ζει μια απλή ζωή στον ελαιώνα της, στα ελληνικά παράλια. Όταν ένα θέρετρο

γκόλφ για εύπορους ξένους απειλεί να αλλάξει όλο της τον κόσμο, εκείνη αντιστέκεται. Εν καιρώ οικονομικής κρίσης η πίεση για ανάπτυξη είναι υψηλή. Το μόνο που θέλει η Γιούλα, είναι μια απλή ζωή.

Τα ρόδα, τα τριαντάφυλλα (το μπλόκο της Καλαμαριάς) Διάρκεια 50'

Σκηνοθεσία Μιχάλης Αγραφιώτης Στις 13 Αυγούστου 1944, Έλληνες συνεργάτες των Ναζί εισέβαλαν στην Καλαμαριάς έχοντας μια λίστα προγραφών με υποψήφια θύματα. Μέχρι το μεσημέρι είχαν δολοφονήσει 11 άτομα. Τότε, ο Δήμαρχος οργανωσε ένα γλέντι προς τιμή τους. Οι εισβολείς μέθυσαν και αποχώρησαν τραγουδώντας "Τα ρόδα, τα τριαντάφυλλα", χωρίς να ολοκληρώσουν τη λίστα

Βάλαμο Διάρκεια 15'

Σκηνοθεσία Ελιάνα Αμπραβανέλ Τι κάνουν οι κάτοικοι ενός από τα πιο κοσμοπολίτικα νησιά του κόσμου όταν έρθει ο χειμώνας; Η Λέσχη Γαστρονομίας Μυκόνου, μια ασυνήθιστη «οικογένεια» από βραβευμένους σεφ, περιπετειώδεις καλοφαγάδες και νοικοκυρές της παλιάς σχολής, διεισδύει στα άδυτα ενός δημόσιου νοσοκομείου και φέρνει τα πάνω κάτω.

Ταξίδι στον κόσμο με ένα ούτι Διάρκεια 52'

Σκηνοθεσία Ιωάννης Ρεμούνδος Η ταινία παρακολουθεί τη τριαντάχρονη μουσική πορεία του Κυριάκου Καλαϊτζή από το Σιάτλ μέχρι το Σύννευ και από τη Σαγκάη μέχρι τη πόλη του Μεξικού, με έντονη παρουσία στα μεγαλύτερα Φεστιβάλ και τις κορυφαίες μουσικές σκηνές του κόσμου.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Παρουσίαση βιβλίου

Παρουσίαση του βιβλίου "Κινηματογράφος και δημιουργική γραφή" μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού του Σταύρου Γρόσδου, από τις εκδόσεις Πυξίδα της Πόλης για το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων, θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 12 Απριλίου στις 8 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Με αφορμή το βιβλίο συζητούν για τον κινηματογράφο και τη δημιουργική γραφή οι:

· Αθηνά Ντούλια, Δρ Επιστημών Αγωγής, Φιλολόγος, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε.

· Σταύρος Γρόσδος, Εκπαιδευτικός - Συγγραφέας

· Ματθαίος Φραντζεσκάκης, Διευθυντής Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων

Ειδική παρέμβαση: "Αυτοσχεδιάζοντας...παίζοντας δημιουργικές γραφές", Αριστόκριτος Τομαζινάκης, Δάσκαλος, Εμπυκωτής Παιδαγωγικής Θεάτρου, Θεατρικού Παιχνιδιού

Συντονισμός παρουσίασης: Χαρά Ανδρέαδου, ιστορικός, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε., Επιστημονική Συνεργάτης Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων

Συνδιοργάνωση: Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, Πνευματικό Κέντρο Χανίων, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων, Εκδόσεις Πυξίδα της Πόλης.

Σταγόνες Χανιώτικης Ιστορίας

ΑΓΓΕΙΛΑΟΣ Κ. ΑΛΙΓΙΖΑΚΗΣ*

Κουκλοθέατρο και Θέατρο Σκιών (1875-1930)

Σύμφωνα με έρευνα της Ζαχαρένιας Σπυριδούρακη το πρώτο κουκλοθέατρο, το οποίο εμφανίστηκε στα Χανιά, ήταν του Δημοσθένη Μαριδάκη (δασκάλου του Χρήστου Κονιτσιώτη) σε οθωμανικό καφενείο της Σπλάντζας το 1875. Ο επόμενος θίασος ανδρική, σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες, εμφανίζεται το 1894 με τους ξύλινους πρωταγωνιστές «Περικλέτο» και «Φασουλή», το οποίο παρουσιάζει παραστάσεις με μεγάλη επιτυχία. Ακολουθεί ο ανδρικήλοπαίκτης Ιωάννης Εξαγοράρης από τη Σαντορίνη ή «Σαντορινιός», ο οποίος έρχεται στα Χανιά το 1900 («Κήρυξ» 14/7/1928). Σταθμό, όμως, στην ιστορία του κουκλοθέατρου της πόλης αποτελεί η παρουσία του μεγαλύτερου Έλληνα ανδρικήλοπαίκτη, Χρήστου Κονιτσιώτη το 1908, ο οποίος είναι εξοπλισμένος με σύγχρονα (για την εποχή) τεχνικά μέσα, ενώ ταυτόχρονα το ταλέντο του στη μίμηση των διάφορων φωνών προκαλεί επαινετικά σχόλια στον τοπικό τύπο:

«[...]θεός του γέλωτος, της διασκεδάσεως και της τέρψεως. Απαράμιλλος μιμητής των ανθρώπινων φωνών, των σκέρτσων[...] σωστός μάγκας».

Ο Κονιτσιώτης μιμείται τις φωνές όλων των ξύλινων πρώων και δίνει παραστάσεις στο ζυθοπωλείο «Ακταίον» του Παπαδάκη, το οποίο βρίσκεται στην προκυμαία. Το ίδιο

Ο Χρήστος Κονιτσιώτης με τον Πασχάλη (από την ηλεκτρονική εφημερίδα "Ο μικρός ρωμιάς").

κάνει και ο Δημήτρης Δάλλας με τον δικό του θίασο ανδρικήλων στο καφενείο του Γεώργιου Λεκάκη στην πλατεία του Μώλου τον επόμενο χρόνο. Ο Χρήστος Κονιτσιώτης με τον θίασο ανδρικήλων ξαναεμφανίζεται στα Χανιά στις γιορτές των Χριστουγέννων του 1924 στο καφενείο του Μαυρακάκη (κάτω από τη Νομαρχία) ("Νέα Έρευνα" 24/12/1924). Ο Κονιτσιώτης παραμένει στα Χανιά όλο το χειμώνα του 1925. Ένας άλλος ανδρικήλοπαίκτης, ο Χρηστάκης, κάνει την εμφάνισή του στην πλατεία Μείντανιου της Χαλέπας το καλο-

καίρι του 1927, όπου στήνει τον μπερντέ του για να ψυχαγωγήσει τους περαστικούς («Κήρυξ» 18/6/1927).

Όσον αφορά στους караγκιζοπαίκτης του Θεάτρου Σκιών την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας (1898-1913) ο Τουρκοβραβίος τελάλης Γιακώβ για να επιβιώσει έκανε τον λεμβούχο στο λιμάνι μεταφέροντας αποσκευές και επιβάτες, ενώ όταν ήταν απένταρος έκανε και τον караγκιζοπαίκτη. Ως караγκιζοπαίκτης έστηνε το σεντόνι με τον ξύλινο θίασο στο «Ακταίον». Το 1925 ο διάσημος Αθηναίος караγκιζοπαίκτης Χαρίτος διασκεδάζει το λαϊκό κοινό τα καλοκαίρια στο "Ακταίον" (δίπλα στο Φιρκά), καθώς μένει για πολλά χρόνια ενοικιαστής στον Τοπανά. Η παρουσία των караγκιζοπαίκτων συνεχίζεται και τα επόμενα χρόνια, καθώς ο караγκιζοπαίκτης Γιώργος Κουτσούρης δίνει παράσταση Καραγκιζο στην αίθουσα του «Χρυσόστομου» στις 20/10/1929 («Κήρυξ»).

*ιατρός ορθοπαιδικός, πολιτισμολόγος

Βιβλιογραφία

Α. Αλιγζάκης, Όπερες, Μαντολινάτες & Καντάδες, Βαλς & Συρτός στα παλιά Χανιά. Πολιτισμός και κοινωνία κατά την περίοδο 1878-1967, Ηράκλειο 2016.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Προβολή της παράστασης "All About Eve"

Ο Δήμος Χανίων και η ΚΕΠΠΕΔΗΧ - ΚΑΜ φέρνουν στο Χανιώτικο Κοινό το βραβευμένο πρόγραμμα θεατρικών μεταδόσεων NT Live από το National Theatre of London. Οι παραστάσεις ξεκινούν στις 11 Απριλίου στις 21:00, στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου, με το "All About Eve" του Joseph L Mankiewicz, σε ζωντανή μετάδοση από το θέατρο Noel Coward Theatre. Διάρκεια: 180 λεπτά. Η παράσταση μεταδίδεται με αγγλικούς υπότιτλους.

Τιμές εισιτηρίων: 12€ Γενική είσοδος -- 10€ φοιτητικό/άνεργοι.

ΤΣΙΚΙ ΜΠΟΥΜ
ΠΡΩΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ
Δωρεάν κατασκήνωση μέσω ΟΜΕΔ
Για ανέργους και εργαζόμενους
Οι Εγγραφές Ξεκίνησαν
www.tsikiboom.gr

ΠΛΗΡΟΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΗ

Πληροφορίες: 2821039270 - 2815202413 - 6932818172
Κατασκήνωση Χωραφάκια Ακρωτήρι Χανίων

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

ΜΗ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ

Τόπιοι Παιτρείας

από το χθες και το σήμερα

Μνημεία από το παρελθόν της πόλης, χώροι λατρείας που παραμένουν "ζωντανοί" παρά την πάροδο των χρόνων. Αλλά συνεχίζουν να λειτουργούν με την αρχική τους αποστολή -θρησκευτικοί χώροι-άλλα αντιμετωπίζονται ως τουριστικά αξιοθέατα. Ολα όμως ζωντανά κομμάτια της ιστορικής μνήμης των Χανίων. Αναζητήσαμε την ιστορία ορισμένων εκ των βασικότερων μη ορθόδοξων τόπων λατρείας στην παλιά πόλη.

Καθολικές εκκλησίες

Ι.Ν. ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Ο Ιερός Ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου από το 1879 έως και σήμερα αποτελεί την έδρα του καθολικού επισκόπου της Κρήτης.

Στον χώρο που βρίσκεται σήμερα ο ναός, λειτουργούσε αρχικά ένα μικρό παρεκκλήσι, αργότερα χτίστηκε ένας μεγαλύτερος ναός ενώ το 1879 η εκκλησία απέκτησε τη σημερινή της μορφή.

Ο αδελφός Νίκος Ρούσος από τη Μονή Φραγκισκανών Καπουκίων που αναφέρθηκε στο ιστορικό του ναού της Κοίμησης της Θεοτόκου.

Ο βενετσιάνικος ναός Αγ. Ρόκκος, χτίστηκε το 1630 μετά από επιδημία πανούκλας που εξαπλώθηκε το 1595 στα Χανιά προκαλώντας μεγάλες απώλειες ανθρώπινων ζώων. Ετσι οι Ενετοί ως ένδειξη ευγνωμοσύνης και προστασίας από το "κακό" που θέριζε τότε τις πόλεις, έκτισαν στο σημερινό δρόμο της Σπλάντζιας, τον ναό που ήταν αφιερωμένος στον Αγ. Ρόκκο, προστάτη άγιο από την επιδημία (για τους Ορθόδοξους αντίστοιχος άγιος είναι ο Αγ. Χαράλαμπος), όπως μας λέει ο αρχαιολόγος Μιχάλης Ανδριανάκης.

Το μνημείο είναι κτισμένο σύμφωνα με τις αρχές του βενετσιάνικου μανιερισμού, με ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά στοιχεία, όπως λίθινες λεπτομέρειες, θυρώματα, στρογγυλό φεγγίτι κ.ά. Η επιγραφή που υπάρχει με τους λατινικούς χαρακτήρες στο πλάι του ναού αναφέρει την ημερομηνία δημιουργίας του (1630).

Μια ιδιομορφία που λίγοι γνωρίζουν είναι στη βόρεια πλευρά του βενετσιάνικου ναού βρίσκεται σχεδόν κολλητά δίπλα του και μια ορθόδοξη εκκλησία που προϋπήρχε για την οποία οι αρχαιολόγοι εκτιμούν πως πιθανόν πρόκειται για ναό αφιερωμένο στον Άγιο Ιώαννη τον Χρυσόστομο. «Μια ορθόδοξη κολλητά με μια καθολική εκκλησία, είναι κάτι που εκφράζει το κλίμα εκείνης της εποχής, όπου κατά κάποιον τρόπο οι ορθόδοξοι είχαν καλές σχέσεις με τους καθολικούς, εδώ στην Κρήτη, και λόγω βέβαια του επικείμενου τουρκικού κινδύνου» εξήγησε ο κ. Ανδριανάκης.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας ο ναός χρησιμοποιήθηκε από τους Οθωμανούς ως σταθμός χωροφυλακής.

Το μνημείο αποκαταστάθηκε οριστικά από την Αρχαιολογία το 2007-2008 έπειτα από εργασίες της 28ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων. Παράλληλα μέσα στον ναό, στο δυτικό κομμάτι, έγιναν ανασκαφές από την ΚΕ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων όπου αποκαλύφθηκαν ενδιαφέροντα αρχαιολογικά στρώματα από την ιστορία της πόλης μέχρι την Μινωική εποχή, τα οποία μάλιστα αναδειχθηκαν καθώς το μισό πάτωμα του βενετσιάνικου ναού ανακατασκευάστηκε από κρύσταλλο και τα ευρήματα είναι ορατά.

Η Καθολική Εκκλησία στα Χανιά έχει μακρά ιστορία. Ως θεσμός εγκαταστάθηκε στα Χανιά όταν οι Βενετοί κατέκτησαν την Κρήτη. Τότε, όπως εξηγεί ο αδελφός Νίκος Ρούσος από τη Μονή Φραγκισκανών Καπουκίων, χτίστηκαν οι πρώτοι καθολικοί ναοί.

Ο αριθμός των εκκλησιών ήταν μεγάλος καθώς ο πληθυσμός των καθολικών αυξάνονταν. Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργήθηκε πάνω στον λόφο Καστέλλι ο καθεδρικός ναός που ήταν αφιερωμένος στην Παναγία και ο οποίος δεν σώζεται στις μέρες μας. Ταυτόχρονα εγκαταστάθηκαν μοναχικά τάγματα στα Χανιά. Οι Φραγκισκανοί είχαν τον ναό του Αγίου Φραγκίσκου που στεγαζόταν στο σημερινό Αρχαιολογικό Μουσείο και ένα μικρότερο μοναστήρι αφιερωμένο στον Σαν Σαλβατόρε με μια μικρή εκκλησία που διατηρείται μέχρι τις μέρες μας. Οι Δομινικανοί είχαν τον ναό του Αγίου Νικολάου στη Σπλάντζια, οι Αυγουστινιανοί στεγάζονταν στο μοναστήρι τους στην οδό Χατζημιάλη Νταλιάνη, ενώ υπήρχαν και γυναικεία τάγματα με τα δύο μοναστήρια: των Φραγκισκανίδων μοναχών επί της Χάλυδων και το μοναστήρι της Παναγίας των Δομινικανίδων μοναχών πάνω στον λόφο Καστέλλι που σώζονται μόνο κάποια υπολείμματα.

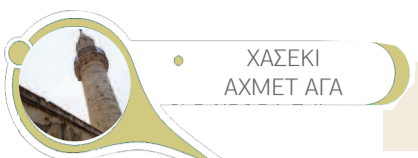
Η συρρίκνωση της Καθολικής Εκκλησίας ξεκίνησε με την κατάληψη του νησιού από τους Τούρκους το 1645. Οι Βενετοί αποχώρησαν και μαζί τους αποχώρησαν και οι θρησκευτικές αρχές, ενώ οι Τούρκοι μετέτρεψαν όλους τους μεγάλους ναούς σε τεμένη. Οι λίγοι καθολικοί που παρέμειναν στα Χανιά βρέθηκαν χωρίς ναό.

Αυτό έως το 1675 όταν δημιουργήθηκε ένα μικρό ημιυπόγειο καθολικό παρεκκλήσι αφιερωμένο στην Παναγία, στο σημείο όπου στεγάζεται σήμερα ο ιερός ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου.

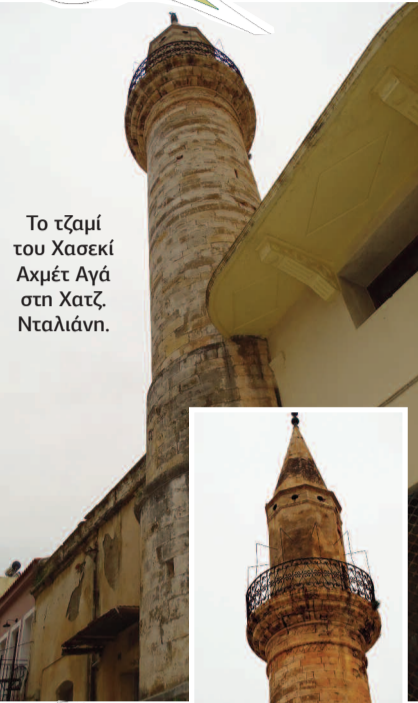
Μετά από λίγο καιρό το παρεκκλήσι και εν γένει η Καθολική Εκκλησία στα Χανιά πέρασε υπό την προστασία της Γαλλίας. Αυτό είχε θετικές επιπτώσεις και για τον ευρύ-

τερο πληθυσμό ο οποίος σε περιστατικά μαζικών σφαγών, όπως το 1896-97, έβρισκε καταφύγιο στην καθολική εκκλησία στην οποία κυμάτιζε η γαλλική σημαία.

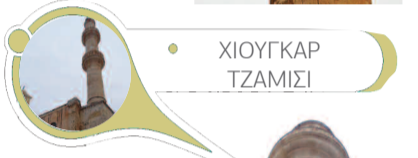
Το μικρό αυτό παρεκκλήσι το λειτούργησε, όπως συμβαίνει έως και σήμερα, το Τάγμα των Φραγκισκανών Καπουκίων. Το 1841 λίγο πριν τελειώσει η περίοδος της Αιγυπτιακής Ξεκίνησης εργασίες για την ανέγερση ενός μεγαλύτερου ναού, μιας μονόκλιτης βασιλικής εκκλησίας, ο οποίος εγκαινιάστηκε το 1844. Μαζί με τον ναό ανεγέρθηκε κι ένα ξύλινο καμπαναριό και για πρώτη φορά ήχησε καμπάνα. Ο ναός παρέμεινε στην ίδια μορφή έως το 1877 όταν και κατεδαφίστηκε για να χτιστεί μια μεγαλύτερη εκκλησία η οποία και εγκαινιάστηκε το 1879 ως έδρα του καθολικού επισκόπου Κρήτης. Εκείνη τη χρονιά ο ναός απέκτησε τη σημερινή μορφή. Ο αρχιτέκτονας που σχεδίασε και οικοδόμησε τον νέο ναό, σε διάταξη τρίκλιτης βασιλικής, ήταν ένας Ιταλός από τη Σικελία, ο Βιταλιάνο Ποζέλι, που εργαζόταν για την οθωμανική αυτοκρατορία στην Κωνσταντινούπολη. Παράλληλα, δίπλα στον ναό έκτισε το μοναστήρι των Φραγκισκανών Καπουκίων που υπάρχει μέχρι και σήμερα.

ΧΑΣΕΚΙ
ΑΧΜΕΤ ΑΓΑ

Το τζαμί
του Χασέκι
Αχμέτ Αγά
στη Χατζ.
Νταλιάνη.

ΧΙΟΥΓΚΑΡ
ΤΖΑΜΙΣΙ

Ο μιναρές
του Χιουγκάρ
Τζαμισί (Τζαμιού
του ηγεμόνα)
στη Σπλάντζια.

Τα Μουσουλμανικά τζαμιά

ΚΙΟΥΤΣΟΥΚ
ΧΑΣΑΝ

Το τέμενος Κιουτσούκ Χασάν ήταν
το μοναδικό μεγάλο μνημείο που
κατασκεύασαν οι Οθωμανοί από την αρχή.

«Μετά την πτώση των Χανίων στους Τούρκους το 1645, όλοι οι μεγάλοι καθολικοί ναοί θεωρήθηκαν “λεία πολέμου” και μετατράπηκαν σε τζαμιά, ενώ οι μικρότερες ορθόδοξες και καθολικές εκκλησίες χρησιμοποιήθηκαν ως αποθήκες και ως καταστήματα. Ο μόνος ναός που παρέμεινε για τους χριστιανούς ήταν ο ναός των Αγίων Αναργύρων» αναφέρει ο αρχαιολόγος του γραφείου παλιάς πόλης του Δήμου Χανίων κ. Κώστας Ψαράκης.

Τα σημαντικότερα μουσουλμανικά μνημεία, τμήματα των οποίων διατηρούνται και σήμερα παρότι δεν υπάρχει θρησκευτική τους χρήση, είναι τρία καθώς υπήρχαν αρκετά περισσότερα τα οποία με την πάροδο των αιώνων έχουν καταστραφεί. Τα σημαντικότερα σύμφωνα με τον κ. Ψαράκη είναι:

- Η Μονή του Τάγματος των Δομινικανών μοναχών, μετατράπηκε στο Χιουγκάρ Τζαμισί (το τζαμί του Ηγεμόνα), που υπήρξε το κεντρικό τζαμί της πόλης (σ.σ. σήμερα λειτουργεί ο Ι.Ν. Του Αγίου Νικόλαου της Σπλάντζιας. Η σημασία του τονίζεται από την ύπαρξη δύο αντί ενός εξωστών (σεριφιέδων) στο μιναρέ που κτίστηκε στη νοτιοδυτική γωνιά του ναού. Στα δυτικά του τζαμιού και επί της πλατείας οι Τούρκοι διαμόρφωσαν κατά το 18ο αιώνα μια υπόγεια κρήνη για τις απαραίτητες τελετουργικές νίψεις όπως επιβάλλει το Κοράνι πριν από την είσοδο των πιστών στο τζαμί.

- Ο μοναδικός ακέριος μιναρές που σώζεται στην πόλη των Χανίων, είναι

αυτός που βρίσκεται στην οδό Χατζή Μιχάλη Νταλιάνη, αφιερωμένος στον Χασέκι Αχμέτ Αγά, τον επικεφαλής των γενισάρων που ζούσαν στον απέναντι στρατώνα, το σημερινό Α' Γυμνάσιο. Ο μιναρές όπως και ο ναός ανήκουν σήμερα σε ιδιώτη, παρουσιάζοντας αρκετά προβλήματα στις τοιχοποιίες τους, που προκλήθηκαν από παλαιότερη πυρκαγιά και μακροχρόνια εγκατάλειψη και μη συντήρηση των κτιρίων.

- Το μοναδικό τζαμί που κατασκευάστηκε εξ' αρχής, το β' μισό του 17ου αιώνα, στη θέση μικρού μονόκωρου ναού, τα ερείπια του οποίου αποκαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια εργασιών που πραγματοποιήσε η τότε 13η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, είναι το τζαμί του Κιουτσούκ Χασάν που κτίστηκε προς τιμή του πρώτου φρουράρχου των Χανίων. Ονομάζεται και “Γιαλί τζαμισί”, δηλαδή τζαμί της παραλίας. Η βόρεια και δυτική πλευρά του περιβάλλεται από στοά η οποία αρχικά ήταν ανοιχτή, ενώ στη νότια πλευρά υπήρχε νεκροταφείο.

Σημειώνεται ότι και το σημερινό “Αρχαιολογικό Μουσείο” είχε λειτουργήσει αρχικά ως μονή των Φραγκισκανών και μετατράπηκε στο Γιουσούφ Πασά Τζαμισί προς τιμή του αρχηγού των Τουρκικών στρατευμάτων κατά την κατάληψη των Χανίων, όπως αναφέρεται και στην επιγραφή του θυρώματος του διαβατικού επί της Χάληδων. Στη βορειοδυτική γωνία του ναού προστέθηκε ο ερειπωμένος σήμερα μιναρές, καθώς και η οκταγωνική κρήνη στην αυλή.

Ο Βενετσιάνικος ναός που δεν υπάρχει πια...

Οι Ενετοί έκτισαν τον καθεδρικό ναό τους (Duomo) που ήταν αφιερωμένος στην Παναγία, τον 13ο αιώνα στον λόφο Καστέλι. Ο εντυπωσιακός ναός κτισμένος κατά τα αρχιτεκτονικά πρότυπα της βασιλικής, απεικονίζεται στα αριστερά της χαλκογραφίας (λεπτομέρεια), η οποία εκτίθεται στο Μουσείο Τυπογραφίας.

Πάνω στον λόφο Καστέλι, τον 13ο αιώνα, οι Ενετοί έκτισαν τον Καθεδρικό ναό τους (Duomo) που ήταν αφιερωμένος στην Παναγία. Ο βενετσιάνικος μεγαλοπρεπής ναός, κτίστηκε στη θέση παλαιοχριστιανικής βασιλικής εκκλησίας, όπως μας λέει ο αρχαιολόγος Μιχάλης Ανδριανάκης. Μάλιστα κατά τις ανασκαφές που πραγματοποίησε ομάδα Σουδών αρχαιολόγων βρέθηκαν στο βόρειο μέρος της ανασκαφής στο λόφο Καστέλι, τείχη και κομμάτια από ψηφιδωτό δάπεδο της βασιλικής που υπήρχε και ήταν ξυλόστεγη με εγκάρσιο κλίτος. Το εσωτερικό του Duomo είχε φωτογραφίσει ο Ιταλός αρχαιολόγος G. Gerola, όπου στις φωτογραφίες του απεικονίζονταν το ανατολικό μέρος του ναού. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των αρχαιολόγων, η ασίδα του ναού ήταν η ίδια της παλαιοχριστιανικής που ξανά χρησιμοποιήθηκε στην ανακατασκευή.

Το Duomo ήταν κτισμένο κατά τα αρχιτεκτονικά πρότυπα της βασιλικής, είχε ψηλό καμπαναριό και εντυπωσιακές λεπτομέρειες.

Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, ο βενετσιάνικος καθεδρικός ναός έγινε τζαμί του Καρά Μουσαά πασά. Όπως φαίνεται από την κάτοψη του ναού που είχε δημοσιεύσει ο Gerola, πιθανόν ένα τμήμα δυτικά του Duomo, να είχε γκρεμιστεί και ξανακτιστεί.

Κατά την Κατοχή το μνημείο χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη τροφίμων και εκτιμάται ότι καταστράφηκε όταν ανατινάχτηκε.

Ερείπια και λείψανα του εντυπωσιακού ναού σώζονται ακόμα, ενσωματωμένα στα κτήρια που κτίστηκαν από την ανατολική πλευρά της παρόδου Κανεβάρο. Η Αρχαιολογία είχε κάνει μια πρόταση απαλλοτρίωσης κτισμάτων για την ανάδειξη των κομματιών του Duomo που όμως δεν προχώρησε...

Μια Συναγωγή μέσα στους αιώνες

Τα 20 χρόνια της νεότερης ιστορίας της θα γιορτάσει τον ερχόμενο Οκτώβριο η Εβραϊκή Συναγωγή “Ετζ Χαγίμ” (Etz Hayyim), ένα μοναδικό μνημείο για την Κρήτη. Όμως η πορεία της Συναγωγής και ακόμα περισσότερο των εβραϊκών κοινοτήτων στην Κρήτη χάνεται ακόμα πιο βαθιά στην ιστορία των αιώνων.

«Μια πρώτη πηγή από θρησκευτικά κείμενα μας δείχνει ότι υπήρχε εβραϊκή κοινότητα στη Μεσαρά στο Ηράκλειο από το 2ο αιώνα π.Χ. Ήταν η πρώτη μονοθεϊστική κοινότητα στο νησί τότε! Και αυτό γιατί μετά τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου ανάμεσα στα ελληνιστικά κράτη έχουμε μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών και εκεί εντάσσεται και η μετακίνηση ομάδας Εβραίων που έρχονται στην Κρήτη, προσαρμόζονται γρήγορα, μιλούν την ελληνική γλώσσα. Στα Χανιά συναντάμε Εβραϊκή κοινότητα τον 1ο αιώνα μ.Χ.» μας εξηγεί η ιστορικός της Συναγωγής κα Κατερίνα Αναγνωστάκη.

Για τον χώρο όπου λειτουργεί η “Ετζ Χαγίμ” μας μιλάει η επίσης ιστορικός κα Ανια Τζουκμάντελ (Anja Zuckmantel).

«Ο χώρος που λειτουργεί σήμερα η Συναγωγή κτίστηκε ως καθολική εκκλησία τον 15ο αιώνα με βάση τις πληροφορίες που έχουμε από τους ενετικούς χάρτες της εποχής. Λειτουργήσε ως εκκλησία τουλάχιστον μέχρι τα μέσα του 16ου αιώνα όταν ο Βαρβαρόσα προσπάθησε να καταλάβει την Κρήτη, βομβάρδισε τα Χανιά και κατέστρεψε μέρος του κτηρίου. Για 100 χρόνια πρέπει να έμεινε ερείπιο και τον 17ο αιώνα το κτή-

ριο είτε δόθηκε από τους Οθωμανούς στην εβραϊκή κοινότητα, είτε με κάποιο τρόπο βρέθηκε στην ευθύνη της εβραϊκής κοινότητας που λειτουργήσε εδώ Συναγωγή» τονίζει η κα Τζουκμάντελ.

Για πολλά χρόνια αποτελούσε την “ψυχή” της εβραϊκής κοινότητας των Χανίων μέχρι και το Β' Παγκόσμιο πόλεμο όταν όλοι οι Εβραίοι της Κρήτης βρήκαν τραγικό θάνατο με τη βύθιση τους “Ταναΐς”.

«Για 10 χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο η Συναγωγή χρησιμοποιήθηκε για την φιλοξενία άστεγων οικογενειών τα σπίτια των οποίων είχαν καταστραφεί από τους βομβαρδισμούς. Ακολούθησε ένας νόμος με βάση τον οποίο όπου δεν υπήρχαν πια εβραϊκές κοινότητες, η κοινή περιουσία τους θα διαχειριζονταν από το “Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο”. Για πολλά χρόνια το κτήριο έμεινε αναξιοποίητο -χαρακτηριστικά πολλοί παλιοί κάτοικοι μας έλεγαν ότι είχε μετατραπεί σε κοτέτσι- μέχρις ότου στα 1996 ο Νίκος “Χανάαν” Σταρουλάκης να εισηγηθεί την αποκατάστασή του» σημειώνει η κα Τζουκμάντελ.

Η νέα Συναγωγή εγκαινιάστηκε το 1999. Παρότι δεν υπάρχει εβραϊκή θρησκευτική κοινότητα, σήμερα λειτουργεί ως Συναγωγή και τρεις φορές τον χρόνο έρχεται ραββίνος από το εξωτερικό για τις μεγάλες

Η “Ετζ Χαγίμ” συνεχίζει να λειτουργεί ως θρησκευτικός αλλά και πολιτιστικός χώρος τα τελευταία 20 χρόνια.

γιορτές της ισραηλίτικης θρησκείας. Παράλληλα πραγματοποιούνται και πολλές άλλες δράσεις. Η κα Αναγνωστάκη μας τονίζει ότι κάθε χρόνο «πν επισκέπτεται χιλιάδες κόσμος ως τουριστικό μνημείο. Γίνονται πάρα πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις (παραστάσεις βιβλίων, συναυλίες κ.ά.), πραγματοποιείται ιστορική έρευνα για την εβραϊκή κοινότητα της Κρήτης και όχι μόνο, καθώς και πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα με τη συμμετοχή σχολείων». Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι η Συναγωγή αποτελεί ένα ζωντανό κύτταρο της χανιώτικης κοινωνίας.

Το θεατρικό έργο τού βραβευμένου Βαγγέλλη Χατζηγιαννίδη “Αεράς”, παρουσιάζουν στο κοινό των Χανίων, οι θεατρικές σκηνές THEATRE 73100 και ΣΚΗΝΗ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ που ενώνουν δυνάμεις τους στην πρώτη τους συνεργασία. Το έργο ανεβαίνει στο χώρο του THEATRE 73100 στη Ν. Χώρα (Πατρ. Γερασίμου 18), την Παρασκευή 12, το Σάββατο 13 και την Κυριακή 14 Απριλίου καθώς και την Παρασκευή 19, το Σάββατο 20 και την Κυριακή 21 Απριλίου στις 9 το βράδυ.

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

ΑΠΟ ΤΟ THEATRE 73100 ΚΑΙ ΤΗ ΣΚΗΝΗ ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΑ

Θεατρική σύμπραξη για την παράσταση “Αεράς”

Η σκηνοθεσία και καλλιτεχνική επιμέλεια είναι της Στέλλας Σκορδαρά και παίζουν οι Ιώ Ασηθιανάκη και Αθηνά Μαθιουδάκη. Η πρωτότυπη μουσική είναι της Μαριάννας Τσόγκα και οι φωτογραφίες της Αλίκης Χιωτάκη. Η θεατρική αυτή σύμπραξη αποτέλεσε την αφορμή να μιλήσουμε με την Ιώ Ασηθιανάκη και με την Στέλλα Σκορδαρά για τις συνεργασίες, το θέατρο και τις θεατρικές παραγωγές στα Χανιά.

Πόσο εύκολη ή δύσκολη υπόθεση είναι η σύμπραξη δύο διαφορετικών θεατρικών σκηνών; Ποια τα κοινά σημεία καλλιτεχνικής σύγκλισης;

Ιώ: Στην ολιγόμηνη γνωριμία και συνεργασία μας με τη Στέλλα η μόνη δυσκολία ήταν το να αντιληφθούμε, να εμπιστευθούμε και να βαδίσουμε προς τον κοινό μας καλλιτεχνικό στόχο - το οποίο για καλή μας τύχη έγινε αμέσως. Στη συνέχεια φυσικά, προέκυψε και η προσωπική εμπιστοσύνη, πράγμα καθόλου δεδομένο, που μας ώθησε να πάμε ακόμα πιο βαθειά. Η ευκολία έγκειται στο ότι μιλάμε την ίδια γλώσσα την ώρα της πρόβας, έχουμε πολλούς κοινούς κώδικες κι έτσι όποια αντίσταση κι αν συναντήσουμε (προσωπική ή τεχνική εξωτερική δυσκολία) τη βάζουμε κι αυτή μες στο παιχνίδι και δε την αφήνουμε να μας γίνει βραχνάς.

Στέλλα: Σε μια πόλη που υπάρχουν τόσες πολλές θεατρικές σκηνές και την ίδια στιγμή τόσοι λίγοι επαγγελματίες ηθοποιοί, θεωρώ ότι ήταν αναγκαία και για τις δυο μας η συνάντησή μας. Η δυσκολία ήταν μέχρι να συναντηθούμε μια και οι δύο είχαμε τους χώρους μας, τους μαθητές μας, το καλλιτεχνικό μας όραμα. Αφορμή για τη καλλιτεχνική μας συνάντηση ήταν οι γιορτές Ρόκκας. Εκεί είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε, να μοιραστούμε τις καλλιτεχνικές μας ανησυχίες και να προτείνουμε η μία στην άλλη αυτή την συνεργασία. Καθοριστικό ρόλο γι' αυτή μας την συνάντηση έπαιξε η Αθηνά Μαθιουδάκη, η συμπρωταγωνίστρια της Ιώς στην παράσταση “Αεράς”, και συνεργάτη μου σε πολλές παραστάσεις μέχρι τώρα.

Από την στιγμή λοιπόν που αποφασίσαμε να συνεργαστούμε όλα έγιναν εύκολα. Βρήκα έναν σύμμαχο για να ξεπεράσω τις δυσκολίες που έχει μια παραγωγή θεατρικής παράστασης αλλά κι έναν συνοδοιπόρο στο υπέροχο αυτό ταξίδι αναζήτησης που μας πάει το θεατρικό έργο “Αεράς”

Γιατί επιλέξατε το συγκεκριμένο θεατρικό έργο; Ποια ιδέα / αξία πραγματεύεται;

Ιώ: Η Αθηνά που γνώριζε το έργο, μας το πρότεινε κι απ' ό,τι θυμάμαι συμφωνήσαμε αμέσως πως θα θέλαμε να ασχοληθούμε με αυτό. Για μένα, η μοναξιά των “εγχειρημένων” ψυχών και η ανάγκη να συναντήσω τον “άλλο” μέσα από ένα ανελέητο κυνηγητό και κρυφτό, μέσα από το ψέμα και την υποκρισία αλλά και ένα ασταμάτητο παιδικό παιχνίδι - διαγωνισμό, είναι αυτά που φωτίζονται περισσότερο δουλεύοντας το κείμενο. Μας ενοχλεί ο “άλλος” γιατί ακριβώς μας μοιάζει και τον έχουμε χάσει, τον έχουμε αφήσει πίσω γιατί μας θυμίζει εμάς και το παρελθόν.

Στέλλα: Ίσως είναι το πιο καλογραμμένο

Αριστερά η Στέλλα Σκορδαρά και δεξιά η Ιώ Ασηθιανάκη.

«Μας ενοχλεί ο “άλλος” γιατί ακριβώς μας μοιάζει και τον έχουμε χάσει, τον έχουμε αφήσει πίσω γιατί μας θυμίζει εμάς και το παρελθόν»

θεατρικό έργο που έχω δουλέψει έως τώρα. Είναι πραγματικά ευλογία να δουλεύεις ένα έργο που έχει γραφτεί εξ αρχής στην μητρική σου γλώσσα. Ο “Αεράς” αποκαλύπτει, με πολύ χιούμορ, την ανθρώπινη μικρότητα και μνησικακία, με δυο γυναίκες που ενώ προσπαθούν όλη τους τη ζωή να ξεκόψουν από το παρελθόν τους εκείνο έρχεται και τις βρίσκει αναπόφευκτα. Η κάθαρση έρχεται μόνο όταν έρχονται αντιμέτωπες με τον μεγαλύτερο Φόβο τους. Γιατί όλα τα δεινά στη ζωή μας έχουν ξεκινήσει σ' ένα “πατάρι” στην παιδική μας ηλικία.

Πώς μπορεί να παραμείνει ζωντανή η θεατρική σκηνή στην περιφέρεια, δεδομένου ότι η στήριξη των θεατρικών σχημάτων από την Πολιτεία δεν είναι επαρκής;

Ιώ: Στη δική μας περίπτωση, για να ακριβολογούμε, δεν υπάρχει καμία στήριξη απ' την πολιτεία. Οι λόγοι είναι γνωστοί και αποτελούν τροχοπέδη σε κάθε μας προσπάθεια. Ό,τι κάνουμε, το κάνουμε μόνοι μας κι έτσι, όλοι οι ανεξάρτητοι καλλιτέ-

χνες αντιμετωπίζουμε έντονο οικονομικό πρόβλημα στο να στηρίξουμε το όραμά μας. Πέραν δηλαδή από τη δυσκολία του να βρούμε ηθοποιούς στην επαρχία, αναγκαστήκαμε να ασχολούμαστε και με όλα τα υπόλοιπα τεχνικά θέματα, της παραγωγής κ.λπ., για το ανέβασμα μιας παράστασης. Έχει γίνει κι αυτό μέρος της δουλειάς μας και το έχουμε αγαπήσει. Ευτυχώς, υπάρχουν φίλοι δίπλα μας που μας στηρίζουν πολύ και σταθερά.

Στέλλα: Εδώ είναι ευκαιρία να ευχαριστήσω τους χορηγούς μας, επιχειρηματίες

κι έμποροι αυτής της πόλης που μας στηρίζουν εμπράκτως και χωρίς αυτούς δεν θα μπορούσαμε να πραγματοποιήσουμε αυτή την παράσταση. Όσο για την ερωτήσή σας θ' απαντήσω με δύο ερωτήσεις. Τι είδους θεατρική σκηνή θέλουμε να έχει η περιφέρεια; Και ποια είναι τα θεατρικά σχήματα;

Για μένα η μόνη λύση είναι ένα καλά εκπαιδευμένο θεατρικό κοινό και ο μόνος τρόπος για να γίνει αυτό είναι να έχουν οι άνθρωποι που ζουν στην περιφέρεια την ευκαιρία να δουν καλές παραστάσεις απ' όλη την Ελλάδα και τον κόσμο. Η θεατρική Σκηνή της πόλης μας χρειάζεται θεατές με απαιτήσεις, κριτική ματιά κι αγάπη για το θέατρο.

Τι θεατρικά σχέδια κάνετε για το μέλλον;

Ιώ: Πιο συχνές συναντήσεις όπως αυτή. Συνεργασίες που μας ανοίγουν, μας συσπειρώνουν, μας “ξεκουνάνε”, μας βγάζουν από το μικρό μας “εγώ”.

Στέλλα: Να συνεχίσουμε...να συναντιόμαστε... να δημιουργούμε...

Είμαστε τυχεροί που η δουλειά μας είναι το θέατρο η τέχνη της ανθρωπογνωσίας.

“Αεράς”

Δυο αδελφές συναντιούνται σε ένα σπίτι κοντά στη θάλασσα για να αναμετρήσουν ένα παρελθόν κακοφορμισμένων δεσμών υπό τη συνθήκη μιας (αδιόρατα μαύρης) κωμωδίας. Ένας χαμένος αδελφός, μια απρόσμενη κληρονομιά, φωτεινοί ζωγραφικοί πίνακες και σκοτεινά απωθημένα, μια ακολουθία επινοημένων μουσικών συνθέτων την πλοκή. Η λύση επίκειται- μα θα παραμείνει κρυφή, μια αντεστραμμένη έξοδος. Μια περιπέτεια στο υποφωτισμένο κενό της συνείδησης, όπου οι λέξεις γίνονται αέρας.

παιδοτόπος

ΣΤ1 ΤΑΞΗ 8ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

Μια ακόμη αξέχαστη συνάντηση

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
Στον απόηχο των εορτασμών της Παγκόσμιας Ημέρας Ποίησης και της 25ης Μαρτίου η συνάντησή μου την περασμένη Τετάρτη, 27 Μαρτίου με τα παιδιά της Στ1 τάξης του 8ου Δημ. Σχ. Χανίων. Πώς και πώς την περίμεναν, όπως μου είπαν. Πώς και πώς, όμως την περίμενα κι εγώ!

Δυνατοί οι δεσμοί της φιλίας μας που άρχισε πέρυσι στις 5 Μαΐου, που τα έφερε ο δάσκαλός τους, ο εξ' Εβρου ορμώμενος Βαγγέλης Παγωνίδης, στην παρουσίαση της ποιητικής μου συλλογής "Όπως το ψωμί", στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων κι "έδωσε" λίγες μέρες αργότερα, όταν τα επισκέφτηκα στην τάξη τους, ήταν Πεμπτάκια τότε. Για "ευλογία" έκανα λόγο λίγες μέρες

αργότερα στη στήλη μου "Μια στάση εδώ μια στάση εκεί" (Χ.ν., 1.6.18). Για μια "ευλογία" που επαναλήφθηκε κάνω λόγο σήμερα απ' αυτή τη θέση προλογίζοντας τις εντυπώσεις τους απ' τη φετινή μας συνάντηση, μια επίσης αξέχαστη συνάντηση. Από καρδιάς οι ευχαριστίες μου, στον δάσκαλό σας, στη δασκάλα της Μουσικής, τον δάσκαλο της Πληροφορικής, στον διευθυντή του Σχολείου και κυρίως σ' εσάς, καλά μου φιλαράκια της Στ1 τάξης του 8ου Δημ. Σχ. Χανίων. Ήταν τσοσα πολλά αυτά που με διδάξατε...

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

[...] Κάναμε πολλά κι ωραία πράγματα. Το καλύτερο, κατά τη γνώμη μου ήταν το θεατρικό στο οποίο μάλιστα βγάλαμε και τον ίδιο, αν και επισκέπτης στην τάξη μας, να συμμετέχει. Μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση που του άρεσαν αυτά που ετοιμάσαμε εμείς οι μαθητές. Δεν θα ήθελα να αλλάξω τίποτα γιατί όλα του φάνηκαν υπέροχα! Εύχομαι στον κ. Κακατσάκη να είναι γερός, να γράφει κι άλλα ποιήματα και βιβλία.

Αγία Ιμπραήμ

Είπαμε πολλά ποιήματα και μας εξήγησε αρκετά πάνω στην ποίηση. Ετσι μας έκανε να καταλάβουμε πώς αισθάνεται κάποιος όταν γράφει ένα ποίημα. Αυτό μου άρεσε περισσότερο από την επίσκεψη του κ. Βαγγέλη Κακατσάκη στην τάξη μας. Μπορώ να πω ότι άρχισε να μου αρέσει να διαβάζω κι εγώ ποιήματα. Ήταν όλα τέλεια! Μου έκανε τόση εντύπωση που ήξερε τόσα πράγματα για ποιητές και το νόημα των ποιημάτων τους. Δεν θα ήθελα να αλλάξω τίποτα κι εύχομαι να περνάει πάντα τόσο χαρούμενα την ημέρα αυτή!

Μαριλένα Κλαριδοπούλου

[...] Μού άρεσε πολύ η εκδήλωση και φάνηκε και του κ. Βαγγέλη να του άρεσε επίσης. Εμένα μου άρεσε περισσότερο το θεατρικό και οι μαντινάδες. Δεν θα άλλαζα τίποτα γιατί ήταν όλα τέλεια.

**Φίλιππος
Παρασκάκης**

[...] Είπαμε διάφορα ποιήματα, μαντινάδες με τη συνοδεία της λύρας του συμμαθητή μας του Γιάννη Καλογεράκη και κάναμε ένα θεατρικό που το ετοιμάσαμε εμείς τα παιδιά μόνοι μας. Μου άρεσαν όλα αλλά περισσότερο μου έκανε εντύπωση το θεατρικό γιατί είχε παγωμένη εικόνα όπου τραγουδούσαν οι ηθοποιοί, και στο οποίο βγάλαμε να συμμετέχει και ο ίδιος ο κ. Κακατσάκης όπου υποδύοταν τον εαυτό του. Ήταν όλα θαυμάσια! Αν και δεν το περίμενα ότι θα τα καταφέρναμε τόσο καλά. Αν θα άλλαζα κάτι, αυτό θα ήταν η διάρκεια της εκδήλωσης. Θα ήθελα να ήταν λίγο μικρότερη. Εύχομαι στον κ. Βαγγέλη να συνεχίσει να γράφει ωραία ποιήματα!

Μανώλης Νικολιδάκης

Περάσαμε τέλεια. Δεν ήταν μια συνηθισμένη εκδήλωση για την ποίηση. Ήταν λίγο διαφορετική αν και την ετοιμάσαμε εμείς τα παιδιά είχε και θεατρικό. Μου άρεσε που ντυθήκαμε με τα ρούχα του θεατρικού. Επίσης μου άρεσε που ήμασταν χαλαροί, ήρεμοι, και ήσυχoi και μιλούσαμε για ποίηση, λογοτεχνία, θέατρο με συνοδεία μουσικής μέσα από λύρα, κιθάρα, ακορντεόν, αρμόνιο. Αυτό που δε μου άρεσε ήταν ότι έλειπε η κολλητή μου η Δέσποινα αν και το ήθελε πάρα πολύ να είναι στην τάξη όταν θα ερχόταν ο κ. Βαγγέλης. Αν θα άλλαζα κάτι, αυτό θα ήταν να δουλεύαμε λίγο περισσότερο αν και δε φάνηκε να υστερούμε κάπου. Ελπίζω την επόμενη φορά όταν θα μας έρθει και πάλι ο κ. Βαγγέλης, να είναι μαζί μας και η Δέσποινα και να έχουμε ετοιμάσει άλλα πράγματα, διαφορετικά και ακόμη καλύτερα. Κύριε Βαγγέλη πολύ σας ευχαριστούμε!

Κωνσταντίνα Μαραγκουδάκη

[...]Κάναμε πολλά πράγματα: είπαμε ποιήματα, μαντινάδες, τραγουδήσαμε, διαβάσαμε αποσπάσματα ενός βιβλίου δικού του, κάναμε ένα θεατρικό στο οποίο εγώ έκανα το δάσκαλο. Μου άρεσε που ο κ. Κακατσάκης άκουγε με προσοχή ό,τι ερώτηση του κάναμε κι ό,τι άλλο λέγαμε.

**Ιάσωνα
Στουπάκης**

[...] του είχαμε ετοιμάσει και ένα θεατρικό στο οποίο πρωταγωνιστούσα. Δυστυχώς όμως αρρώστησα και δεν ήμουν στην εκδήλωση. Μετά το τέλος όμως με πήρε τηλεφώνω ο κ. Βαγγέλης (ο δάσκαλος της τάξης μας) και μετά μου μίλησε και ο κ. Βαγγέλης Κακατσάκης. Η έκπληξή μου ήταν μεγάλη. Μου είπε ότι «αν και δεν ήσουν εδώ εγώ ξέρω ότι είσαι πολύ καλή στο ρόλο σου, και οι συμμαθητές σου έπαιξαν ακόμη καλύτερα και για εσένα που έλειπες. Μου είπε επίσης ότι θα μου χαρίσει ένα βιβλίο του και μου υποσχέθηκε ότι θα ξαναέρθει και θα ξανακάνουμε παρόμοια εκδήλωση. Χάρηκα πάρα πολύ. Κύριε Βαγγέλη σας εύχομαι να είστε πάντοτε καλά και να μας ξαναέρθετε.

**Δέσποινα
Κουντουράκη**

[...]Περάσαμε φανταστικά! Περισσότερο μου άρεσε το θεατρικό που ετοιμάσαμε εμείς τα παιδιά και συμμετείχε κι αυτός, αν και δεν το ήξερε, του είχαμε βάλει ρόλο να υποδυθεί τον εαυτό του. Μου άρεσε επίσης που συνεργαζόμασταν όλοι μαζί χωρίς να μαλώνουμε και χωρίς να φωνάζουμε. Αν έπρεπε να αλλάξω κάτι δεν θα άλλαζα τίποτα γιατί τα είχαμε προετοιμάσει όλα καταπληκτικά. Θα ήθελα να ξαναέρθει ο κ. Βαγγέλης στην όμορφη τάξη μας και να του κάνουμε και πάλι μια καταπληκτική γιορτή.

Γρηγόρης Τζεμανάκης

Ήμασταν όλοι πολύ χαρούμενοι αλλά και πολύ ενθουσιασμένοι. Εξάλλου τον θεωρούμε άνθρωπο της τάξης μας και συνθηζουμε κι εμείς να παρακολουθούμε τις παρουσιάσεις των βιβλίων του και των συλλογών του. Ετσι τώρα ήταν η δική μας σειρά να του κάνουμε εμείς μια παρουσίαση. Είχαμε ετοιμάσει πολλά πράγματα γι' αυτόν κι αυτός για εμάς. Περάσαμε πολύ ωραία και θα ήθελα να το ξανακάνουμε.

Εφη Παπαδοκοκολάκη

[...] Του παρουσιάσαμε τη γιορτή που την είχαμε ετοιμάσει μόνοι μας εμείς τα παιδιά. Ο καθένας είχε κι από μια ιδέα και όλες μαζί τις βγάλαμε σε μια λογική σειρά μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Όταν ήρθε του είπαμε τις μαντινάδες που του είχαμε γράψει ενώ ο Γιάννης έπαιζε λύρα. Απαγγείλαμε ποιήματα δικά του και γνωστών ποιητών με τη συνοδεία της μελωδίας της κιθάρας που έπαιζε ο Λευτέρης. Τραγουδήσαμε τραγούδια σχετικά με την ποίηση και την επανάσταση του 1821 με τη συνοδεία του αρμονίου που έπαιζε ο Γιώργος και η κα Γιούλη. Του πήραμε συνέντευξη με τις ερωτήσεις που του είχαμε ετοιμάσει. Ανεβάσαμε κι ένα σύντομο αλλά χαριτωμένο θεατρικό που το τροποποιήσαμε για την περίπτωση. Ήμασταν για 2 ώρες πολύ ήσυχοι αλλά και ταυτόχρονα ενθουσιασμένοι που είχαμε τη χαρά να ξαναδούμε τον κ. Βαγγέλη. Εύχομαι κάθε χρόνο, την 21η Μαρτίου, την ημέρα της ποίησης να την περνάμε με τον κ. Βαγγέλη Κακατσάκη!

Ιωάννα Μακρινάκη

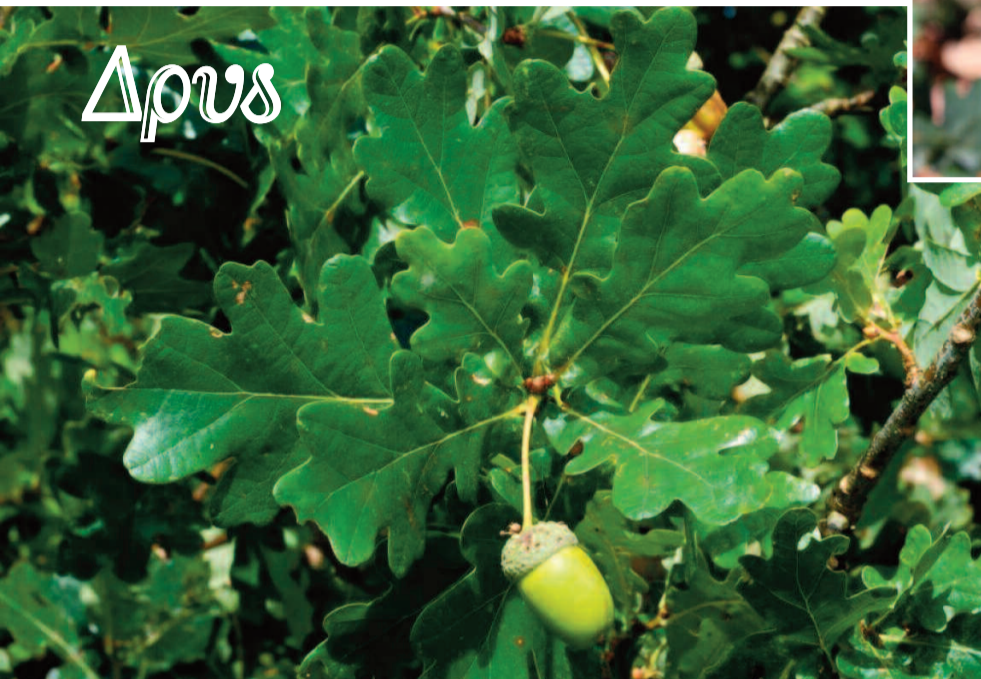

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *QUERCUS robur* (Δρυς η σκληρή). Ανήκει στην οικογένεια των Φηγιδών που περιέχει περίπου 600 είδη. Στη χώρα μας βρίσκεται περισσότερο στην Κεντρική Ελλάδα και απαντάται μεμονωμένα ή σε συστάδες στη Θεσσαλία, Ήπειρο, Βοιωτία και Πελοπόννησο.

Δρυς

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Απρίλιο μέχρι τον Μάιο. Οι σπόροι του ωριμάζουν Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται ο φλοιός των νεαρών κλάδων του δέντρου. Εποχή συλλογής είναι από Μάρτιο έως Απρίλιο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται ο φλοιός των νεαρών κλάδων του δέντρου.

ούσαν στην κατοχή για καφέ τον οποίο γλύκαιναν με πετιμέζι. Τους τρυφερούς βλαστούς του δέντρου τους χρησιμοποιούσαν σε βραστάρι κατά της διάρροιας. Κάτω από τις βελανιδιές όπως έλεγαν ακόμη, φύτευαν ο δρυγιάδιτης αμανίτης, που θεωρούσαν εξαιρετικά νόστιμο.

Συστατικά - χαρακτήρας

Ο φλοιός της δρυός διαφέρει ανάλογα με την ηλικία του δέντρου και των κλάδων. Στα παλιά δέντρα είναι πυκνότερος, πιο ρυτιδωμένος, σε σκασίματα, ερυθρόφαιος εσωτερικώς και μαυροπράσινος εξωτερικώς. Τα νεαρά δέντρα και οι νεαροί κλάδοι έχουν φλοιό λείο, δίχως σκασίματα, με ανοικτό κόκκινο χρώμα εσωτερικώς και ασπροπράσινο εξωτερικά.

Ο φλοιός έχει οσμή αμυγδαλή, γεύση δριμεία και πολύ στυπτική, από τη μεγάλη ποσότητα τανίνης, γαλλικού οξέος και άλλων ουσιών που περιέχει. Ο φλοιός των νεαρών κλάδων είναι γεμάτος τανίνη. Περιέχει ακόμη σάκχαρο, ηπικτίνη, ασβέστιο, μαγνήσιο, κάλιο. Τα βελανιδία περιέχουν 0,43% έλαιο, 0,52% ρητίνη, 0,64% γόμα, 0,90% τανίνη, 3,85% άμυλο, 3,85% πικρή ουσία, 3,19% ξυλώδη ουσία, άλατα καλίου, ασβεστίου, αλουμινίου κ.α.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Ο φλοιός της βελανιδιάς είναι ένα από τα πιο στυπτικά φάρμακα.

Εσωτερικά χρησιμοποιείται για προβλήματα διάρροιας και δυσεντερίας.

Εξωτερικά χρησιμοποιείται για αιμορροΐδες, φλεγμονές της στοματικής κοιλότητας, ρινικό πολύποδα, κυνάγχη και πληγές.

Η βελανιδιά αποτελεί ένα από τα ανθοιάματα του Μπαχ, το οποίο χορηγείται σε «δυνατά άτομα που δεν σταματούν να προσπαθούν ποτέ, είτε αυτό αφορά τον τομέα της υγείας είτε στον τομέα των καθημερινών δραστηριοτήτων, αλλά που δεν ξέρουν πως ή πότε πρέπει να εγκαταλείψουν και που δυσκολεύονται να αναγνωρίσουν τις αδυναμίες τους».

Παρασκευή και δοσολογία

Εσωτερικά λαμβάνεται υπό μορφή αφεψήματος.

Εξωτερικά το αφέψημα ή το βάμμα χρησιμοποιείται για μπουκώματα σε περιπτώσεις φλεγμονών στην περιοχή της στοματικής κοιλότητας ή ως γαργάρα για κυνάγχη. Χρησιμοποιούνται σε αλοιφή ή κρέμες για αιμορροΐδες, ενώ ο κονιοροποιημένος φλοιός ρουφείται από την μύτη για τον ρινικό πολύποδα.

Για το αφέψημα χρησιμοποιούμε 4 έως 10 γραμμάρια φλοιού για ένα φλιτζάνι νερό. Βράζουμε για 10-15 λεπτά.

Το αφέψημα του φλοιού ανακατωμένου με ανάλογη ποσότητα γλειανής, θερμόχορτου και αιθιδιάς θεραπεύει τους χρόνιους πυρετούς σε δόση 2 ποτηριών του κρασιού την ημέρα.

χρησιμοποίησε στην Τουρκία τα βελανιδία σαν αναλγητικό φάρμακο. Κάποτε σκέφτηκε να παραδώσει μερικά στη γη για λίγες μέρες, μήπως χάσουν την πικράδα τους. Ύστερα τα ξέρανε και τα καθούρδισε. Το καφέ αυτόν τον ανακάτεψε με ζάχαρη και αρωματικά και παρασκεύασε το ονομαζόμενο Παλαμούδ των Τούρκων, το οποίο οι Άραβες ονομάζουν Ρακαχού. Αυτά είναι ροφήματα που είναι πολύ εύπεπτα και μπορούν να αντικαταστήσουν το κακάο και τα αμυγδαλάκια.

Στην Κρήτη υπάρχουν συστάδες του δέντρου στη βόρεια πλευρά των Λευκών ορέων. Συστάδες συναντούμε και στο Κάστελλο του Αποκόρωνα αλλά και μεμονωμένα δέντρα σε πολλές περιοχές του νησιού. Το δέντρο το ονόμαζαν Δρυγιά ή Ντρυγιά. Τους καρπούς τους έλεγαν βελανία και τους κάλυκες των βελανιδιών τους αποκαλούσαν βελανιδόκουπες. Τα βελανία τα έτρωγαν ψητά στη φωτιά και τα θεωρούσαν πολύ θρεπτικά κυρίως για τα καχεκτικά παιδιά.

Τις βελανιδόκουπες και τα κηκίδια τα χρησιμοποιούσαν στη βαφική (οικιακή και βιοτεχνική) και στη βυρσοδεψία (νταμπακαριά). Στις πόλεις οι γυναίκες χρησιμοποιούσαν τα κηκίδια για το βάψιμο των μαλλιών τους. Τα κηκίδια ακόμη τα καθούρδισαν, τα κοπανούσαν, τα πενούσαν από ψιλή κνισάρα και τα χρησιμοποιούσαν κατά των αιμορροΐδων. Το ξύλο της δρυός, το δρυγιάδξύλο, το έκαναν μεσοδόκι για τη σκεπή στα χωριά της Δυτικής Κρήτης. Ιδιαίτερα ο Λυρατζής (διχαλωτό ξύλο που σπίνεται όρθιο και δέχεται το κεντρικό μεσοδόκι για τη στερέωση της σκεπής), έπρεπε να είναι από δρυγιάδξύλο. Τα βελανιδία οι κρητικοί τα χρησιμοποιούσαν.

Προφυλάξεις

Ο φλοιός της βελανιδιάς, είναι εξαιρετικά στυπτικός παράγοντας και μπορεί να ελαττώσει την ποσότητα των θρεπτικών ουσιών που απορροφούνται από την καθημερινή διατροφή. Όταν χρησιμοποιείται για προβλήματα διάρροιας πρέπει να λαμβάνεται το πολύ για 3-4 ημέρες. Η υπερβολική δόση ή η λήψη του βοτάνου για πολύ καιρό, μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο στομάχι και καρδιαλγία. Η χρήση του βοτάνου μπορεί να καθυστερήσει την απορρόφηση των αλκοειδών και άλλων αλκαλικών φαρμάκων.

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δράσεις φιλιαναγνωσίας

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων πραγματοποιεί και φέτος σημαντικές εκδηλώσεις με άξονα το βιβλίο και τη φιλιαναγνωσία, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Παιδικού Βιβλίου και της Ημέρας Βιβλίου.

Την Τετάρτη 10 Απριλίου, ώρα 7.30μ.μ. στο χώρο της Βιβλιοθήκης, τα μέλη της Α' Λέσχης Ανάγνωσης, θα συναντηθούν για να συζητήσουν το βιβλίο «Η Κάδμω» της Μέλπω Αξιώτη, εκδ. Κέδρος. Την Πέμπτη 11 Απριλίου, ώρα 7.15μ.μ. στην Παιδική-Εφηβική Βιβλιοθήκη Δημοτικού Κήπου, η καταξιωμένη Χανιώτισσα ηθοποιός και συγγραφέας Μαρινέλλα Βλαχάκη, σε μια βραδιά αφήγησης και ιστοριών για παιδιά και ενηλίκους. Την Δευτέρα 15 Απριλίου η συγγραφέας Λιλή Λαμπρέλλη το πρωί συναντά μαθητές στις Παιδικές Βιβλιοθήκες του Δήμου και το απόγευμα γονείς και εκπαιδευτικούς.

ΜΟΙΡΑΖΟΜΑΙ ΤΟ ΧΟΜΠΙ ΜΟΥ

Εξάλλου, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων κι ο Σύλλογος Φίλων Αστρονομίας Κρήτης παρουσιάζουν τη Δευτέρα 8

Απριλίου, ώρα 8 μ.μ., το κόμμι του Χρήστου Κοτσαύτη, ηλεκτρονικού, μουσικού και αστροφωτογράφου για την αστροφωτογραφία βαθέως ουρανού. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα πραγματοποιηθεί παρουσίαση με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, έκθεση φωτογραφιών και βιβλίων. Η βραδιά θα πλαισιωθεί μουσικά: Στην κιθάρα: Χρήστος Κοτσαύτης Στο τραγούδι: Μαρία Κλεινάκη και Χρήστος Κοτσαύτης Ποιήματα διαβάξει: Η Μαίρη Πενταράκη

Προλογίζει: Ο Χρήστος Σωτηρόπουλος, Αντιπρόεδρος Σ.Φ.Α.Κ.

ΤΟ Κ.Π.Δ. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ

Η συγγραφέας Άννα Κοντολέων θα παρουσιάσει το νέο της βιβλίο με τίτλο «Πάρτυ για τρεις» την Τετάρτη 10 Απριλίου στις 2 το μεσημέρι στο Κέντρο Παιδικής Δημιουργίας Αγ. Ιωάννη, με αφορμή τον εορτασμό την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου.

“ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΝ”

Παρουσίαση Βιβλίου μακαριστού Ειρηνναίου Γαλανάκη

Το βιβλίο-ντοκουμέντο του μακαριστού Ειρηνναίου Γαλανάκη “Επανάσταση των Συνειδήσεων”, θα παρουσιαστεί την Τρίτη 9 Απριλίου στο Τσατοσαρωνάκειο Πολύκεντρο στις 7 το απόγευμα. Στην εκδήλωση θα απευθύνει χαιρετισμό ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κισιάμου και Σελίνου κ.κ. Αμφιλόχιος. Αναλυτικά το πρόγραμμα:

-Προβολή σπάνιου οπτικοακουστικού υλικού της Ι.Μ.Κ.Σ.

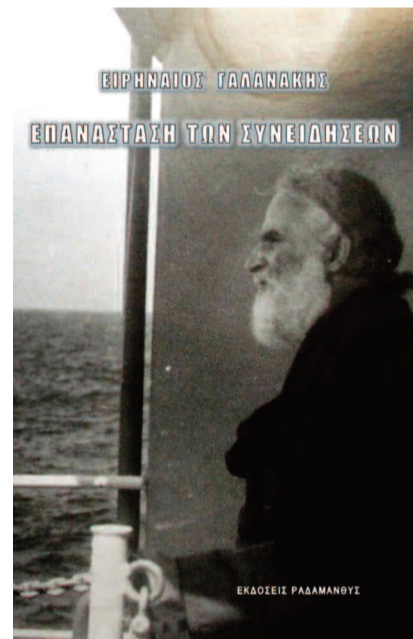
-Χαιρετισμοί: Ελένη Γεωργακάκη, Πρόεδρος Φιλολογικού Συλλόγου Κισιάμου, Χρήστος Τσαντής, υπεύθυνος των Εκδόσεων Ραδάμανθους, καθώς και από εκπρόσωπο της Οικογένειας Γαλανάκη.

-Ωδή στον Ειρηνναίο Γαλανάκη – Ανδρομάχη Χουρδάκη, ποιήτρια-φιλόλογος.

-Μιλιά για το βιβλίο ο Σήφης Μικελογιάννης, Αντιπρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη και υπεύθυνος Κρήτης.

-Συντονίζει ο δάσκαλος-λογοτέχνης Βαγγέλης Κακατσάκης.

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Ραδάμανθους και περιέχει σπάνια ντοκουμέντα του μακαριστού Ειρηνναίου Γαλανάκη. Την εκδήλωση διοργανώνουν η Ιερά Μητρόπολη Κισιάμου και Σελίνου, το εκκλησιαστικό βιβλιοπωλείο «Εσπερία» και οι Εκδόσεις Ραδάμανθους.

ΣΤΗ ΣΠΛΑΝΤΖΙΑ

Εκθεση φωτογραφίας Νίκου Καμπιανάκη

Εκθεση φωτογραφίας του φωτογράφου Νίκου Καμπιανάκη με τίτλο “Εικονικός διάλογος” θα πραγματοποιηθεί στο καφέ “Ride”, Δασκαλογιάννη 52.

Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν την Τετάρτη 10 Απριλίου και ώρα 8:30 μ.μ.

Ο τίτλος της έκθεσης παραπέμπει στην δύναμη του λόγου της φωτογραφίας και

θεματικά αναφέρεται στην σύγχρονη Ελλάδα. Η ροή των φωτογραφιών δημιουργούν μικρές ή μεγάλες ιστορίες γύρω από την ζωή στην Ελληνική πόλη.

Επιμέλεια: Μαριάννα Καμπιανάκη.

Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Μαΐου.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ”

Εκδήλωση για την ενίσχυση της ΕΛΕΠΑΠ

Εκδήλωση για την ενίσχυση του έργου της ΕΛΕΠΑΠ, με θέμα «7 τροπάρια του Μεγάλου Κανόνα – 7 ιστορίες της Παλαιάς Διαθήκης» θα πραγματοποιηθεί Δευτέρα 8 Απριλίου και ώρα 19:00 στο θέατρο «Μίκης Θεοδωράκης». Τα τροπάρια θα αποδώσουν Ιεροψάλτες από τις ενορίες Αγ. Στεφάνου, Αγ. Χριστοφόρου, Αγ. Ιωάννου, Αγ. Πέτρου και Παύλου, Αγ. Λουκά, Αγ. Παντελεήμονα Αμπεριάς και Εισοδίων της Θεοτόκου (Μητρόπολη), ενώ τις ιστορίες θα διαβάσει ο Δικηγόρος και Θεολόγος Βασίλης Μαροπάκης. Η εκδήλωση είναι αφιερωμένη στη μνήμη της Νίκης Κουτσουκλάκη, καθώς συμπληρώθηκαν 6 μήνες από την κοίμηση της, τελεί δε υπό την αιγίδα της Ι. Μητρόπολης Κυδωνίας και Αποκορώνου.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

“Η κρητική λύρα στα καφέ αμάν της Αμερικής”

Τη μουσική παράσταση “Η κρητική λύρα στα καφέ αμάν της Αμερικής” θα παρουσιάσει το μουσικό σχήμα “Στριφτάλια” την Τετάρτη 17 Απριλίου και ώρα 9 μ.μ. στην αίθουσα θεάτρου Βενιζελείου Ωδείου Χανίων. Θα αναβιώσουν κομμάτια που ηχογραφήθηκαν σε δίσκους γραμμοφώνου από τον Χαρίλαο Πιπεράκη τα οποία περιλαμβάνονταν στο ρεπερτόριο των καφέ αμάν της Αμερικής.

Λύρα - Ηλίας Βλαμάκης
Κιθάρα - Κώστας Κουρκουνάκης
Ούτι - Δημήτρης Βλαμάκης
Είσοδος: 5 Ευρώ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Ξεναγήσεις στο “Εργαστήρι Ειρήνης” της Μαρίας Ορφανουδάκη

Η Μαρία Ορφανουδάκη (ΜΟ) “ανοίγει” κάθε Κυριακή από τις 12 το μεσημέρι μέχρι τις 3 μ.μ. το “Εργαστήρι Ειρήνης” στα Απερα για ξενάγηση.

Η Μαρία Ορφανουδάκη είναι μια καλλιτέχνης που έχει τιμήσει την Κρήτη και όλη την Ελλάδα με το ταλέντο της στη ζωγραφική και έχουν αναφερθεί σε αυτήν αμέτρητα δημοσιεύματα στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο, ενώ έχουν εκφραστεί δημόσια με τα καλύτερα λόγια μεγάλοι Έλληνες στον χώρο των Τεχνών, της Μουσικής, του Θεάτρου, της Πόησης, της Πολιτικής, αλλά και της Εκκλησίας.

ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ

“Συναίνεση” στο θέατρο “Κυδωνία”

Συνεχίζονται από την Εταιρεία Θεάτρου “Μνήμη” μέχρι την Κυριακή των Βαΐων, οι παραστάσεις του έργου της αγγλίδας συγγραφέως Νίνα Ρέιν «Συναίνεση» (Consent) με θέμα την διάκριση ανάμεσα στο δίκαιο και τη δικαιοσύνη με αφορμή μια υπόθεση βιασμού, σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9.15 μ.μ. και τις Κυριακές απογευματινή στις 7.30 μ.μ. πριλίου κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9.15 μμ και τις Κυριακές

απογευματινή στις 7.30 μμ. ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: 15 ευρώ και 10 ευρώ το φοιτητικό. Πληροφορίες - κρατήσεις θέσεων, τηλ. 2821092395 Online προπώληση εισιτηρίων: www.ticketsservices.gr και tickets.public.gr καθώς και στα καταστήματα Public

Παίζουν οι ηθοποιοί: Αντώνης Παλιεράκης, Ντία Κοσκινά, Φώτης Κοτρώτσος, Στελλίνα Ιωαννίδου, Παναγιώτης Νικολιδάκης, Βούλα Αντωνιάδη, Ελπίδα Ζαμπετάκη. Το έργο ανεβαίνει σε μετάφραση Δημήτρη Κιούση, σύνθεση ήχων Δημήτρη Ιατρόπουλου, φωτισμούς Γαλάτεια Σαραντάκου και με βοήθη σκηνοθέτη την Lucyra Kukosz. Τη νομική ορολογία της μετάφρασης επιμελήθηκε ο Κώστας Κουτσουρέλης.

DANCE DAYS 2019

Σεμινάρια χορού

Ανακοινώθηκε το πρόγραμμα σεμιναρίων του 9ου φεστιβάλ “Dance Days Chania” που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη μας 15 – 28 Ιουλίου.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση των διοργανωτών, «Το πρόγραμμά μας περιλαμβάνει σεμινάρια τεχνικής, ρεπερτορίου, σύνθεσης, αυτοσχεδιασμού για επαγγελματίες και ερασιτέχνες χορευτές αλλά και για όλη την οικογένεια και ανθρώπους διαφορετικών γνωστικών και δημιουργικών ενδιαφερόντων. Σεμινάριο

από την Hofesh Shechter company, σεμινάριο Gaga, “Bending reality” με την F. Demestri & S. Lefeuvre, «Σώμα &Αστικό Τοπίο», αυτοσχεδιασμός με τον Horacio Macuaqua, σεμινάριο Video dance, τσίρκο για γονείς και παιδιά, είναι μερικά μεταξύ άλλων, τα οποία θα υλοποιηθούν από την 9η διοργάνωση μας, προσφέροντας ευκαιρίες για ολιστική προσέγγιση στην εκπαίδευση γύρω από τον σύγχρονο χορό, την έρευνα και τη δημιουργία. Έμπειροι δημιουργοί και δάσκαλοι αλλά και νέοι χορογράφοι-χορευτές, δίνουν και ανανεώνουν το χορευτικό τους ραντεβού στα Χανιά φέτος τον Ιούλιο.

Το αναλυτικό πρόγραμμα και πληροφορίες υπάρχουν στην ιστοσελίδα <http://dancedays.gr>

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ

Δύο δεκαετίες στα μονοπάτια του hip-hop κινούνται οι Rationalistas (Ορθολογιστές) το μουσικό σχήμα από τα δυτικά προάστια της Αθήνας. Ο “αιχμηρός” στίχος και ο κοινωνικός λόγος του σχήματος συνεχίζει να “μιλάει” στην γλώσσα των νεολαίων, κυρίως όμως στο μυαλό και στην καρδιά τους όπως φαίνεται από την αποδοχή που έχουν στις ζωντανές τους εμφανίσεις. Επ’ ευκαιρία της εμφάνισής τους στο 18ο Αντιπολεμικό Διήμερο το Σάββατο 13 Απριλίου στα Χανιά, συζητάμε με τον Bayman, έναν εκ των producer των Rationalistas.

RATIONALISTAS (ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΕΣ)

«Οι εκπτώσεις, σε στίχο και μουσική, δεν είναι το καλύτερό μας»

Συμπληρώνετε 20 χρόνια στον δρόμο. Τι κρατάτε από αυτές τις δύο δεκαετίες; Και τι θα θέλατε να ξεχάσετε ή απλά να βάλετε στην άκρη;

Οι Rationalistas, εκτός από μουσικό σχήμα είμαστε και φίλοι. Και δεν αναφερόμαστε μόνο στην υπάρχουσα σύνθεση, αλλά σε όλα τα παιδιά που έχουν περάσει από το γκρουπ. Αυτό το οποίο κρατάμε λοιπόν, είναι ότι μέσα από τους Rationalistas καταφέραμε να φτιάξουμε δυνατούς φιλικούς δεσμούς και ότι η τριβή μεταξύ μας για να παράξουμε το μουσικό αποτέλεσμα που ακούτε αποτελεί ακόμα αφετηρία για προβληματισμό, σκέψη και στοχασμό. Αυτά για τα οποία έχουμε “μετανιώσει” είναι ελάχιστα. Τα έχουμε ήδη διορθώσει και τα έχουμε βάλει εδώ και καιρό στην άκρη.

«Είμαστε η πρώτη γενιά που περνάει πιο άσχημα από τους πριν μας, αβέβαια είναι η ζωή και η εξέλιξη μας...» λέτε στο «Τα μάτια λένε την αλήθεια». Έμφυτη απαισιοδοξία ή απλά στίχος που αποτυπώνει την πραγματικότητα;

Σίγουρα όχι απαισιοδοξία. Είναι ένας στίχος που συμπυκνώνει την πραγματικότητα και αυτό το οποίο πολύς κόσμος της γενιάς μας έχει μέσα στο μυαλό του. Οι παλαιότερες γενιές, μέσα από τον κόπο τους και τις θυσίες τους, είχαν την ευτυχία να δουν τα παιδιά τους να ζουν έστω και λίγο καλύτερα από αυτούς, να καλύπτουν τις ανάγκες τους, να μπορούν να κάνουν όνειρα, να έχουν προοπτική. Αυτό το πράγμα πλέον έχει αντιστραφεί για τα καλά και φυσικά όχι μόνο στην Ελλάδα.

«Αυτό εδώ είναι για τη γειτονιά, για όσους είναι στη δουλειά τα χρόνια τους τα εφηβικά. Άνεργους, ξένους, διαφορετικούς, καταπιεσμένους που δεν έμαθες να ακούς» ακούμε στο “Δεν έμαθες να ακούς”. Έχετε καταλήξει στο τι δεν... ακούμε σήμερα ως άνθρωποι και ως πολίτες αυτής της χώρας;

Έχουμε επιλέξει να μην ακούμε τους γύρω μας. Ζούμε στο “κουτί” μας, δεν μας αγγίζει σχεδόν τίποτα. Ο κυνισμός και η αναλγησία πλέον αντιμετωπίζονται ως φυσιολογικά και δεδομένα. Το να είσαι κοινωνικά ευαίσθητος αντιμετωπίζεται ως αδυναμία. Ο άνεργος πατέρας της διπλανής πόρτας που αυτοκτονεί, ο Μαρτίν Σουμπέκ που ξυλοκοπείται μέσα στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας μέχρι θανάτου, ο Ζακ Κωστόπουλος που λιντσάρεται και δολοφονείται από ιδιοκτήτες, από την ελληνική αστυνομία και έπειτα από τα ΜΜΕ είναι γεγονότα που δεν μας “αφορούν”, ως είμαστε ελιγκριείς.

Βγάξετε συχνά τραγούδια, κάνετε ηχογραφήσεις, video, συναυλίες κα. Μπορεί σήμερα ένας hip-hop καλλιτέχνης όπως εσείς να ζήσει από τη δουλειά του ως μουσικός;

Η αλήθεια είναι ότι δεν είμαστε όσο παραγωγικοί θα θέλαμε, δουλειά, χρόνος κλπ. Οι Hip Hop καλλιτέχνες ναι, μπορούν να ζήσουν από τη μουσική τους ή έστω για

«Οι παλαιότερες γενιές, μέσα από τον κόπο και τις θυσίες τους, είχαν την ευτυχία να δουν τα παιδιά τους να ζουν έστω και λίγο καλύτερα, να μπορούν να κάνουν όνειρα, να έχουν προοπτική. Αυτό πλέον έχει αντιστραφεί για τα καλά και φυσικά όχι μόνο στην Ελλάδα»

ένα διάστημα να έχουν ένα σεβαστό εισόδημα. Το ζητούμενο είναι να μην κάνεις μουσική με μοναδικό κριτήριο να βγάλεις λεφτά. Πράγμα το οποίο πλέον στην ελληνική σκηνή συμβαίνει κατά κόρον με αποτέλεσμα να έχει φτάσει η κατάσταση εδώ που έχει φτάσει.

Το, ας το πούμε έτσι, “mainstream hip-hop” είναι πολύ στη μόδα τα τελευταία χρόνια. Στίχοι για...χάι ζωή, γυναίκες, διασκεδάσεις. Πως το αντιμετωπίζετε ως φαινόμενο εσείς, ένα σχήμα με πολιτικό στίχο και ανάλογη στάση ζωής;

Είναι αυτό που λέγαμε νωρίτερα. Η τάση να ανάγεις την καλλιτεχνική δημιουργία,

σε μέσο για να βγάλει φράγκα, αυτομάτως αποτυπώνεται και στο περιεχόμενο της μουσικής σου. Όπως ακριβώς το ανέφερες. Ματαιοδοξία, πλουτισμός, έννοιες οι οποίες είναι ξένες προς εμάς και μας βρίσκουν απέναντι. Αυτό είναι το περιεχόμενο της σύγχρονης mainstream μουσικής, όλα είναι υποταγμένα σε μια και μοναδική αρχή, το να βγάλεις χρήμα. Εμείς έχουμε επιλέξει ως άνθρωποι να πορευόμαστε με άλλες αρχές, πράγμα το οποίο θέλουμε να αποτυπώνεται και στην μουσική μας.

Σας έχει ζητηθεί ποτέ να “ρίξετε λίγο νερό στο κρασί σας”, “να κατεβάσετε λίγο τους τόνους”... για να μπίετε σε πιο

μεγάλες σκηνές, να παίξετε σε μεγάλα φεστιβάλ; Και τι απαντήσατε...;

Η αλήθεια είναι πως όχι. Παρ’ όλα αυτά, γνωρίζουμε ότι σε αρκετά φεστιβάλ δεν μας έχει γίνει πρόταση να παίξουμε λόγω των όσων λέμε. Το να έχεις στίχο πιο “επικίνδυνο”, για κάποιους ακραίο ή υπερβολικό, σε κάνει πολλές φορές να φαίνεσαι σαν τη μύγα μέσα στο γάλα. Και πράγματι, δεν μπορούμε εύκολα να φανταστούμε τον εαυτό μας μέσα σε αυτή την ουδετερότητα. Θέλουμε ο κόσμος στον οποίο απευθυνόμαστε να μας εκτιμάει για αυτό που είμαστε και όχι για κάτι άλλο το οποίο δεν είναι οι Rationalistas. Μεταξύ μας, οι εκπτώσεις δεν είναι το καλύτερό μας.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

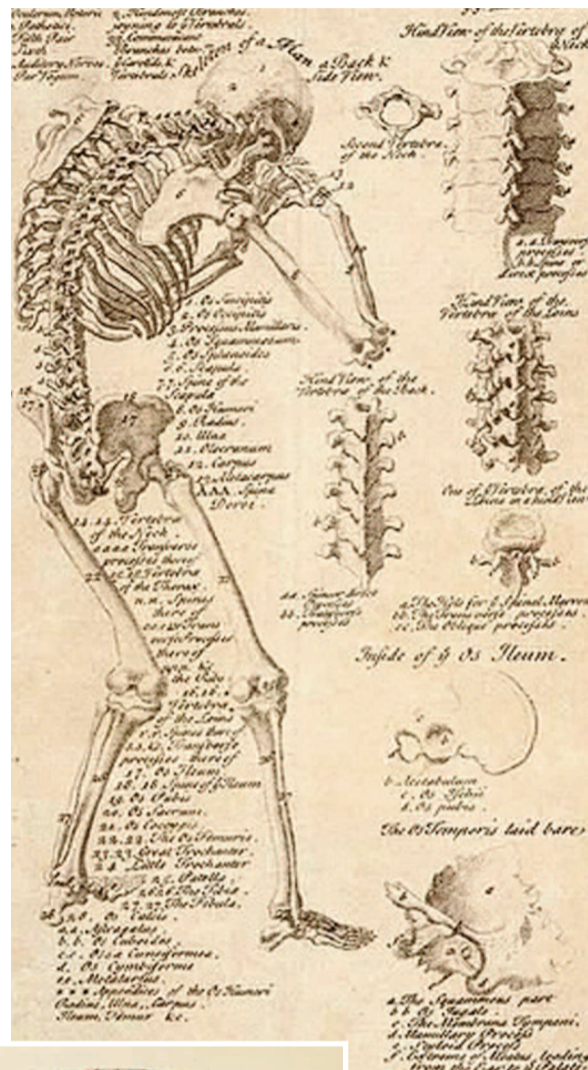
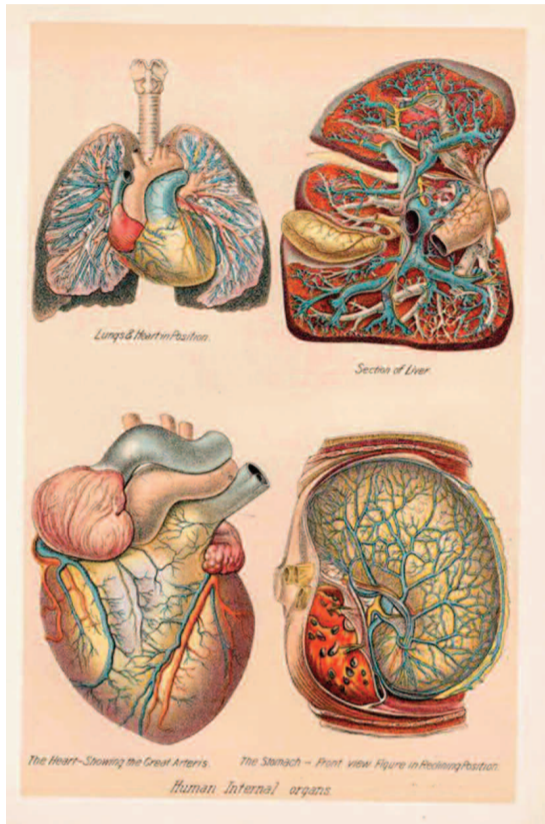
Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 125ο

« Απεικόνιση καισαρικής τομής, στην Ιταλία του 1498.

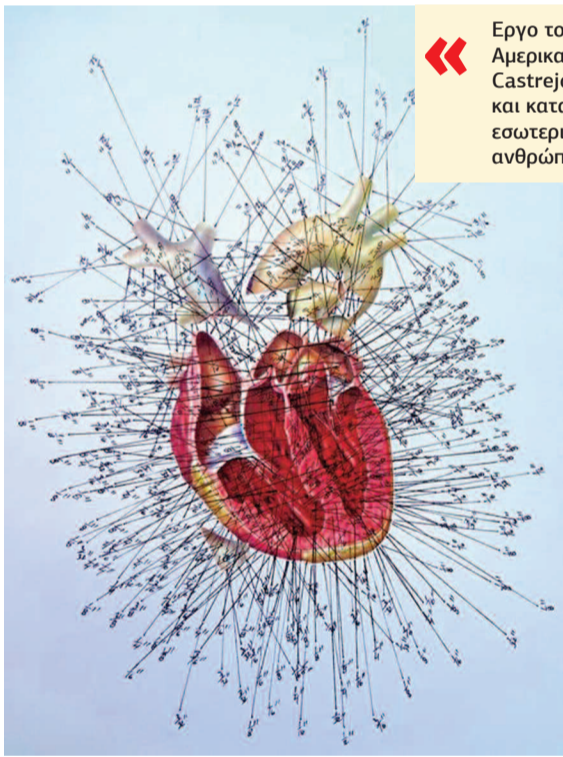
» Εγχρωμη λιθογραφία που απεικονίζει αναλυτικά εσωτερικά όργανα: πνεύμονες, ήπαρ, καρδιά και στομάχι (Νέα Υόρκη, 1903).

Εμβryo με δύο κεφάλια, αποτέλεσμα γενετικής ανωμαλίας (Μουσείο Ιατροδικαστικής, Μπανγκόκ, Ταϊλάνδη).

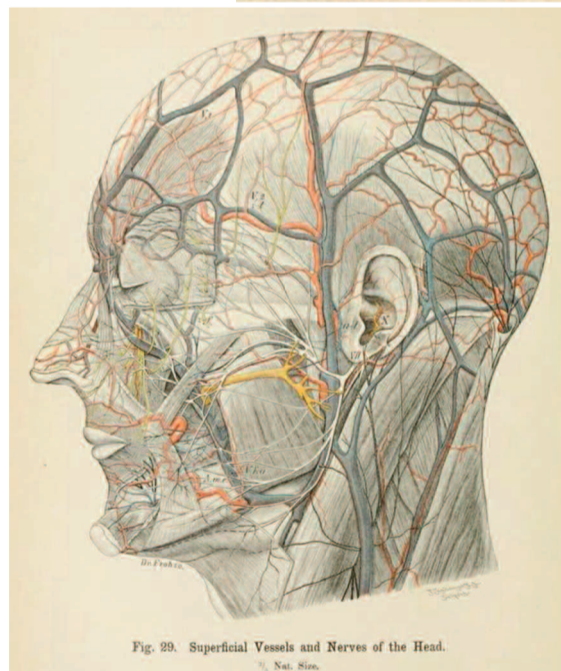
« Νοσοκόμα του Γερμανικού Ερυθρού Σταυρού, στην περίοδο του μεσοπολέμου.

« Έργο του σύγχρονου Αμερικανού καλλιτέχνη Enrique Castrejon, όπου έχει μετρήσει και καταγράψει δεκάδες εσωτερικές διαστάσεις της ανθρώπινης καρδιάς.

« Αφίσα (που μοιάζει με κινηματογραφική) ευαισθητοποιήσει για τη σύφιλη: "Η επίθεση της καταραμένης σύφιλης - κρύβεται στα μεγάλα βάθη, προσέξτε! - Θεραπεύεται αν εντοπιστεί έγκαιρα!"

Ακριβή ανατομικά σχέδια των ανθρώπινων οστών και του σκελετού, από αγγλική ιατρική εγκυκλοπαίδεια του 1728.

Αιμοφόρα αγγεία και νεύρα της κεφαλής, από ιατρικό άτλαντα που εκδόθηκε στο Λονδίνο το 1906.

Θεραπευτικό και χαλαρωτικό μασάζ στα περίφημα "Oriental" λουτρά, στο Tbilisi της Γεωργίας το 1890...

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Σάμα

» Antonio Di Benedetto (μτφρ. Άννα Βερροιοπούλου, εκδόσεις Καστανιώτη)

Βγίκα από την πόλη, ακολουθώντας τη ροή του ποταμού, για μια μοναχική συνάντηση με το πλοίο που περίμενα, δίχως να ξέρω πότε θα 'ρθει.

Έφτασα ως την παλιά αποβάθρα, μια κατασκευή ανεξήγητη, μιας και η πόλη με το λιμάνι της βρίσκονταν πάντα στην ίδια θέση, ένα τέταρτο της λεύγας πιο πάνω στο ποτάμι.

Ανάμεσα στους ξύλινους πασσάλους της, λωρίδες ποταμίσου νερού στροβιλίζονταν ορμητικά.

Το 1956, ο τριαντατετράχρονος τότε Αντόνιο Ντι Μπενεντέτο θα ζητήσει και θα λάβει άδεια από την εφημερίδα στην οποία δούλευε, θα απομονωθεί σε ένα άδειο σπίτι και μέσα σε δεκαοκτώ μέρες θα γράψει το Σάμα.

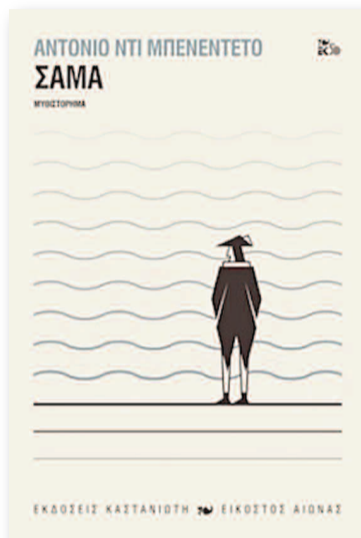
Το βιβλίο αφιερώνεται από τον συγγραφέα στα θύματα της προσμονής. Θύμα της προσμονής είναι άλλωστε και ο ήρωας του μυθιστορήματος, ο δον Ντιέγο ντε Σάμα, αξιωματούχος του ισπανικού στέμματος, ο οποίος έχει μετατεθεί εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά από την οικογένειά του, υποβαθμιζόμενος από διοικητικής περιφέρειας σε νομικό σύμβουλο, σε μια πόλη που δεν κατονομάζεται αλλά μοιάζει να είναι η Ασουσιόν της Παραγουάης. Εκεί, μακριά από ό,τι γνωστό για τον ίδιο έως τότε, μακριά από την οικογένειά του, δεν του απομένει άλλο παρά να προσμένει. Την πολυπόθητη μετάθεση, ένα γράμμα από τη γυναίκα του, Μάρτα, τον μισθό του, που όλο καθυστερεί, μία ερωτική περιπέτεια. Δρα ελάχιστα αφήνον-

τας τις ελπίδες του για ένα καλύτερο αύριο στην τύχη ή στη μεγαλοθυμία κάποιου διοικητικά ανωτέρου. Ο Σάμα ζει διαρκώς στο μέλλον.

Ο Μπενεντέτο, αν και φλερτάρει έντονα με το ιστορικό μυθιστόρημα, δεν γράφει κάτι τέτοιο, τουλάχιστον όχι

ένα ιστορικό μυθιστόρημα με τα τυπικά χαρακτηριστικά του είδους. Το Σάμα εκτυλίσσεται στα τέλη του 18ου αιώνα, σε μία περίοδο καθοριστική για την πολιτική και κοινωνική διαμόρφωση των χωρών της Λατινικής Αμερικής. Καχύποτος απέναντι σε ένα περιβάλλον εκθρικό, ο Σάμα αφήνεται να παρασυρθεί από την εκεί καθημερινότητα, η οποία αργά και σταθερά τον απομακρύνει από τις άλλοτε σταθερές της ζωής του και τον απομονώνει σε μία αχανή αίθουσα αναμονής. Η ανάμνηση της προσμονής ολοένα και ξεθωριάζει.

Ο αναγνώστης αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στον θυμό και τον φόβο, καθώς η εικόνα τού παριτημένου από τη δράση Σάμα ανα-

δίδει κάτι γνώριμο, κάτι οικείο, κάτι όμως αποκρουστικό για τον παρατηρητή, μια άρνηση -τι σχέση μπορεί να έχω εγώ με μια τέτοια αντίδραση-, μια αντίδραση δακτυλοδειξίας -μα κάνει επιτέλους κάτι, δράσε!-, μια αντίδραση μοιρολατρική -τι μπορεί να κάνει κάποιος όταν η ζωή τού τα φέρνει έτσι;

Η πρωτοπρόσωπη αφήγηση, τόσο ταιριαστή, δίνει έναν ρυθμό πυρετικό στο σπουδαίο αυτό μυθιστόρημα, το οποίο, εξαιτίας της μετάφρασής του στα αγγλικά, έφερε ξανά στην επιφάνεια το έργο του Μπενεντέτο, ενός συγγραφέα που γνώρισε την αποδοχή των ομοτεχνών του, αν και έζησε μακριά από τα λογοτεχνικά κέντρα.

ΟΥΡΑΝΙΑ ΝΙΖΑΜΙΔΟΥ

Κι όχι να πείτε πού 'κανα και τίποτα σπουδαίο

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΘΥΡΑΘΕΝ

Μέσα από τις διηγήσεις της Ουρανίας Νιζαμίδου ξεδιπλώνεται ένα μεγάλο μέρος του 20ου αιώνα και τα ιστορικά γεγονότα του όπως η ίδια τα έζησε. Απλός, κατανοητός λόγος όπως μεταφέρθηκε από την ίδια τη συγγραφέα στη Θέμη Αχτσιόγλου και έχει αποδώσει θαυμάσια στις σελίδες του βιβλίου. Η Ουρανία Νιζαμίδου διηγείται την περιπέτεια της ζωής της στην κατοχή, στον εμφύλιο όταν η ίδια βρίσκονταν στη φυλακή, ο άντρας της στην εξορία και το μόλις 2,5 ετών παιδί της μεγάλωνε με τον 80χρονο παππού του, τις στερήσεις της εποχής της, τις δυσκολίες και τα προβλήματα της καθημερινότητας αλλά παράλληλα την αγάπη για τη ζωή, το πάθος για την κοινωνική δικαιοσύνη που την ακολουθούσε μέχρι το τέλος της ζωής της. Γιατί η ιστορία είναι καλό να ακούγεται και από αυτούς που την δημιούργησαν, τους απλούς, καθημερινούς ανθρώπους, τους αληθινούς πρωταγωνιστές της.

Γ.ΚΩΝ.

Παρουσίαση βιβλίου Μανώλη Μανούσακα

Το βιβλίο του Μανώλη Μανούσακα "Ιστορικά κτήρια της πόλης των Χανίων" που πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΕΡΕΙΣΜΑ, παρουσιάζουν, τη Δευτέρα 15 Απριλίου, στις 7,30 μ.μ., στην αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Κέντρου "Κωνσταντινουπολιάδα", η ενορία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης σε συνεργασία με το περιοδικό και τις εκδόσεις ΕΡΕΙΣΜΑ. Για το βιβλίο θα μιλήσει ο Επίτιμος Εφορος Αρχαιοτήτων Μιχάλης Ανδριανάκης και ο συγγραφέας. Την εκδήλωση θα συντονίσει ο εκδότης και ιστορικός ερευνητής Χρήστος Μαχαϊρίδης.

Βιβλία

Οι αλώβητοι

Βασίλης Τσιράκης

Επιμέλεια σειράς: Άρης Μαραγκόπουλος
Εκδότης: Τόπος

Ένα πολυφωνικό μυθιστόρημα που γεννιέται στις συμπληγάδες του εμφύλιου, ταξιδεύει στην πολιτική προσφυγιά της Τασκένδης, περνά μέσα από τα πέτρινα χρόνια του '50, συνεχίζει

στην ελπιδοφόρα δεκαετία του '60, βρίσκεται στο φλεγόμενο Παρίσι τον Μάη του '68, για να επιστρέψει στη χούντα των συνταγματαρχών και να ψάξει το τέλος του στη βραδιά της εκκένωσης του Πολυτεχνείου.

Ο χειρουργός Πασχάλης, γιος κατατρεγμένου εργάτη από τον Βόλο, η Μυρτώ, ατίθαση κόρη μικρασιάτη υφασματέμπορου και ο πεισματάρης αδελφός της Πέτρος, ο Βίκτωρας και η Βιργινία, παιδιά βιομήχανου από την Οδησό, ο "τουρκόσπορος" Μήτρος και η εύμορφη Καλλιόπη, προσφυγόπουλα που καταλύουν με τους ανταρτοόπληκτους στο Καραβάν Σαράι, ο φτωχός βιοπαλαιστής Στάθης που έχασε τον πατέρα του στην εκστρατεία της Ουκρανίας, η ευαίσθητη Διαμαντένια, αλλά και ο νεαρός ζωγράφος Κλοντ-Πιερ μπλέκονται στα δίχτυα της ιστορίας για να μεταμορφωθούν από τα γεγονότα της εποχής, όπως ακριβώς και η Θεσσαλονίκη μεταμορφώνεται χρόνο με τον χρόνο από τη νέα μόδα της αντιπαροχής, αλλά και την εμμονή των κρατούντων να θάψουν οριστικά το παρελθόν της.

Κάποιοι, σε πείσμα των "φονιάδων καιρών", πασχίζουν να βγουν αλώβητοι κρατώντας ζωντανή τη μνήμη. Θα τα καταφέρουν;

Κίρκη

Madeline Miller

Μετάφραση: Μαρία-Κλειώ Παπαμιχαήλ
Εκδότης: Διόπτρα

Πολύ συχνά, οι γυναίκες στην αρχαία ελληνική μυθολογία κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες. Είναι είτε δολοφονικές μέγαιρες με φριχτή κατάληξη είτε ενάρετα και τραγικά πιόνια με

αμελπτέα επίδραση.

Η Κίρκη είναι διαφορετική. Είναι μία από τις ελάχιστες γυναίκες της αρχαιότητας που επιτρέπεται να έχει δύναμη και δεν τιμωρείται γι' αυτό στο τέλος της ιστορίας. Δεν είναι ούτε μοχθηρή ούτε αθώα, αλλά πολυσύνθετη.

Η Κίρκη αντιπροσωπεύει τη γυναικεία δύναμη και αυτό προκαλεί και τρομάζει. Είναι η γυναίκα που έχει περισσότερη δύναμη απ' όση η κοινωνία λέει ότι πρέπει να έχει.

Η Miller, με ιδιαίτερο λυρισμό και μαεστρία, υφαίνει τον χαρακτήρα της Κίρκης μεταφέροντας τα μυθικά τέρατα και τις περιπέτειές της στο σήμερα και αποδεικνύοντας πόσο επίκαιρη παραμένει η ιστορία της.

Ο υπεράνθρωπος

των μαζών

Ρητορική και ιδεολογία
του λαϊκού μυθιστορήματος

Umberto Eco

Μετάφραση: Εφη Καλλιφατίδη
Εκδότης: Ελληνικά Γράμματα

Τα κείμενα του βιβλίου αυτού διαπνέονται από μια ενιαία και σταθερή αλλά έμμονη ιδέα, την οποία ο Έκο αποδίδει στον Γκράμσι: "Νομίζω ότι μπορούμε να ισχυριστούμε πως μεγάλο

μέρος του αποκαλούμενου ντισεικού "υπερανθρωπισμού" δεν έχει ως πηγή και θεωρητικό πρότυπο τον Ζαροτούστρα, αλλά τον Κόμπα Μοντεχρίστο του Δουμά". Το βιβλίο αφηγείται την ιστορία του υπερανθρώπου "των μαζών" όπως αναδεικνύεται μέσα από το λεγόμενο "λαϊκό μυθιστόρημα", το οποίο δημιουργήθηκε για τη μεγάλη μάζα αναγνωστών. Ένα γοπητικό ταξίδι στους μύθους λαϊκής φαντασίας με πρωταγωνιστές τους υπερήρωες της μαζικής κουλτούρας (από τον Κόμπα Μοντεχρίστο, τους Τρεις Σωματοφύλακες, τον Ταρζάν, τον Φαντομά και τον Άρσεν Λουπέν έως τον Τζέιμς Μποντ), που ανέκαθεν συγκινούσαν και ενθουσίαζαν τους ανθρώπους. Από τα πιο ευχάριστα έργα του Eco, ζωντανό και επίκαιρο, το βιβλίο αποτελεί επίσης μια σπουδαία συνεισφορά στην κοινωνιολογία της λαϊκής αφήγησης.

Η μοίρα της Πηνελόπης

Ιφιγένεια Τέκου

Εκδότης: Ψυχογιός

Οι συγχωριανοί της την αποκαλούσαν «η εγγονή της μάγισσας», ο παπάς τη βάπτισε Γαλάτεια και οι Μοίρες είχαν άλλο όνομα ορισμένο για αυτήν. Μονάχα ως Πηνελόπη ήταν

γραφτό να ζήσει στο πλευρό του αγαπημένου της Οδυσσέα.

Μετά τον θάνατο της γιαγιάς της, η Γαλάτεια αναγκάστηκε να αφήσει πίσω της την Ιθάκη και να κάνει ένα νέο ξεκίνημα στην Αμερική ως σύζυγος του καλόκαρδου μα αινιγματικού Άγγελου. Η οικονομική του κατάσταση και η γενναιοδωρία του της επέτρεψαν να βοηθήσει τους φτωχούς και τους αρρώστους -συνικά με αυταπάρνηση- όπως ακριβώς την είχε διδάξει η γιαγιά της. Ο Οδυσσέας, από την άλλη, γνώρισε τη φρίκη του πολέμου παλεύοντας καθημερινά με τη συνείδησή του. Σημαντικά ιστορικά γεγονότα σημάδεψαν στις αρχές του εικοστού αιώνα την Ελλάδα αλλά και ολόκληρο τον κόσμο, γκρεμίζοντας τόσο στη Γαλάτεια όσο και στον Οδυσσέα κάθε ελπίδα για επιστροφή στο νησί. Τίποτα όμως δεν μπορεί να εναντιωθεί στο μεγαλείο της αληθινής αγάπης, ούτε καν οι Μοίρες.